

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 105 din 28.02.2023

Dosar nr.: 525/2019

Petiția nr.: 3968/11.07.2019

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamat:

Obiect: Defăimarea comunității maghiare prin publicarea unor mesaje și comentarii degradante la adresa comunității maghiare, postate de partea reclamată pe platforma de socializare Facebook.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Fundația Szekler Monitor cu sediul în Gheorghieni, Piața Libertății nr. 22, jud. Harghita

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 3968/22.07.2019 și 4274/22.07.2019, a citat părțile pentru ședința de audieri din data 27.08.2019.

4. Totodată, prin intermediul adresei 3968/22.07.2019, petentului i s-a pus în vedere să depună o copie a actului de constituire a fundației. Până la momentul pregătirii dosarului, petentul nu a dat curs solicitării însă, în cuprinsul dosarului nr. 132/2019, soluționat de Colegiul director prin Hotărârea nr. 749/2019, cu soluția de admitere a excepției calității procesuale active, reiese că obiectivul fundației petentă este de promovare a valorilor spirituale regionale, cunoașterea, păstrarea și dezvoltarea tradițiilor regionale, sprijinirea și susținerea utilizării limbii materne ca element esențial al culturii, în toate domeniile vieții.

5. Cauza a fost soluționată prin Hotărârea CNCD nr. 354/29.04.2020 (soluție: admiterea excepției lipsei calității procesuale active a petentei), ce a fost contestată în baza Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, făcând obiectul dosarului nr. 109/43/2020 aflat pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș -Secția a II-a Civilă de Contencios

administrativ și Fiscal. Instanța, pronunțând sentința civilă nr. 71/28.10.2020, a respins cererea formulată de reclamanta Fundația Szekler Monitor în contradictoriu cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și.

Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul declarat de Fundația Szekler Monitor împotriva Sentinței civile nr. 71/28.10.2020 pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș. Casează sentința recurată și rejudecând: admite în parte acțiunea. Anulează hotărârea CNCD nr. 354/29.04.2020. Obliga pârâtul CNCD să soluționeze pe fond petiția reclamantei nr. 3968/11.07/2019. Definitivă.

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 8339/17.11.2022, petenta a solicitat reanalizarea și soluționarea petiției ce face obiectul dosarului nr. 529/2019.

7. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Petenta sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la comportamentul reclamatului pe care îl consideră ca fiind discriminatoriu, degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din țară, prin publicarea unor mesaje discriminatorii, degradante și hărțuitoare. Criteriile de discriminare indicate de petentă sunt de apartenență la o comunitate etnică, respectiv la o religie.

9. Fundația urmărește activitatea petentului, după ce i s-a atras atenția acestuia asupra faptului că are o activitate constant antimaghiară pe Facebook, publicând tot felul de texte (proprie și preluate de la alții), prin care defăimează comunitatea maghiară din România și organizațiile acesteia, incită la ură și discriminare împotriva acestora prin afirmații mincinoase și prin răstălmăcirea unor fapte și întâmplări. Această activitate o derulează în primul rând pe Facebook, unde are două pagini proprii (sub nume propriu) și, respectiv o pagină a unei asociații (Calea Neamului) fondată și condusă de acesta.

10. În intervalul monitorizat, petenta a observat că toată activitatea părții reclamate este legată de comunitatea maghiară și de limba maghiară, fie prin acțiuni îndreptate împotriva acestora, fie prin alte acțiuni prin care susține că ar contracara activitatea antiromânească a acestora.

11. Petenta precizează că în întreaga sa retorică, reclamatul folosește termeni aparent creștini (deseori se exprimă ca un preot, respectiv face apel la credință, Dumnezeu etc.) în contradicție evidentă cu activitatea sa total necreștinească, bazată pe ură și incitare la ură.

12. Astfel, petenta susține cu titlu de exemplu în anexele la sesizare, o serie de texte publicate pe cele două pagini. Aceasta precizează că înțelege să-l reclame nu numai pentru exemple concrete, ci pentru întreaga sa activitate derulată atât pe Facebook cât și în practică, și solicită CNCD ca la soluționarea petiției să aibă în vedere postările și comentariile ulterioare depunerii acesteia, respectiv:

13. În data de 7 februarie, partea reclamată a publicat un text mai lung intitulat "Teritoriul", în care situându-se pe un poziție fundamentalist-religioasă neagă faptul că în România există regiuni multietnice, respectiv își etalează niște idei realmente naziste, exclusiviste, de superioritate a etniei române în țară, catalogând cetățenii care aparțin altor etnii niște simplii "musafiri" tolerați dar numai în cazul în care se comportă conform ideilor sale (Anexa 1 – fila 9 la dosar).

14. În data de 16 martie, partea reclamată a publicat un text intitulat "Nu uit, nu iert",

o lungă incitare la ură împotriva maghiarilor prin afirmații neadevărate despre comuna Virghiș, sugerând că acel loc ar fi fost inițial populat de români, care au fost uciși, alungați, maghiarizați, etc. și astfel s-ar fi ajuns la actuala componență etnică, afirmații evident neadevărate, fără vreo bază istorică, având singurul scop de a incita. Aceste afirmații neadevărate sunt dublate de un ton patetic, menite a contribui la efectul scontat, acela de a incita românii împotriva maghiarilor.

15. În data de 18 martie, partea reclamată a publicat un citat din publicistica lui Eminescu, despre care se știe că în general a fost una exagerat naționalistă, în multe cazuri antisemită. În citatul respectiv se fac afirmații denigratoare despre maghiari, cu unicul scop de a denigra, jigni. De aceea președintele fundației petentă a raportat postarea respectivă la Facebook pentru afișarea de discurs de ură, iar moderatorii au găsit raportarea fundamentată, astfel au șters postarea respectivă, așa cum se poate vedea pe pagina 2 din anexă (Anexa 3 – fila 11 la dosar).

16. În data de 1 aprilie, partea reclamată a publicat un text despre faptul că în Parlament se va discuta proiectul Codului administrativ, făcând despre acela afirmații mincinoase pe bandă rulantă (dacă se adoptă, atunci limba maghiară va fi limbă oficială în România, că adoptarea lui ar fi echivalent cu cedarea Transilvaniei către Ungaria, că în urma adoptării se va produce o epurare etnică în administrația centrală, că acel Cod ar afecta suveranitatea țării, etc, etc.). Există două posibilități: ori autorul nu cunoaște prevederile codului și face afirmații în necunoștință de cauză cu rezultatul că incită împotriva maghiarilor, ori le cunoaște și minte cu premeditare cu scopul de a incita. Oricare ar fi cazul, rezultatul este că cititorii au făcut comentarii discriminative, degradante și de ură la adresa maghiarilor, așa cum se poate vedea în paginile 2-4 din Anexa 4. Cele mai relevante sunt marcate în anexă, dar se poate afirma la modul general că cititorii au fost dezinformați, manipulați de către autor (Anexa 4 – filele 12-13 la dosar).

17. În data de 19 aprilie, partea reclamată a publicat un nou text pe subiectul Codului administrativ, în aceeași notă, repetând aceleași neadevăruri și incitând atât împotriva maghiarilor cât și a politicienilor "trădători" care le fac "concesii". Din comentariile la acest text rezultă că autorul și-a atins scopul și de această dată, cititorii fiind indignați de cele scrise de el (neștiind că acelea nu sunt adevărate), formulând acuze la adresa celor vizați de autor (Anexa 5 – filele 14-15 la dosar).

18. În data de 20 mai, partea reclamată a publicat un nou text lung și instigator, care este neadevărat de la cap la coadă (afirmații gen extremismii maghiari vor să înconjoare județele Harghita și Covasna cu sârmă ghimpată, că înainte de 1989 aceste două județe aveau populație preponderent românească, etc.). Scopul postării textului nu se poate nega, de vreme ce condamnă și stigmatizează maghiarii (la modul general) pentru fel și fel de lucruri, pe care în mod evident nu le-au făcut, cum ar fi "maghiarizarea forțată a oamenilor", maghiarizarea numelor românilor din cimitire, etc. Este și asta o incitare la ură împotriva maghiarilor, făcută pe un ton patetic, făcând apel și la sentimentele religioase ale cititorilor (Anexa 6- fila 16 la dosar).

19. În data de 22 mai, partea reclamată a publicat o nouă postare incitatorie și denigratoare în care, alăturând imaginea unei clopotnițe în stare deplorabilă (fără să arate locația acestuia) și un monument funerar (cu locația iarăși nespecificată) - susține din nou că "românii" sunt persecutați de "maghiari" chiar și după moarte, numele lor fiind maghiarizate. Iar scopul este atins și de această dată, așa cum se poate vedea citind comentariile la postare, în care se afirmă despre maghiari (la modul general) că se nasc

cu sentimentul de ură față de români, nu există unguir care să nu fie caracterizat de ură, sunt crescuți în ură, etc. De fapt comentarii își proiectează ura lor față de maghiari asupra acestora, afirmând (fără vreo justificare) că "maghiarii" urăsc "românii". Mai mult, în comentariile la această postare apare și ura interconfesională (Anexa 7 – filele 17-18 la dosar).

20. În afirmații degradante, denigratoare la adresa catolicilor, fiind chiar și comentarii care pun sub semnul întrebării granițele de stat ale României, consfințite de Constituție.

21. În data de 24 iunie, partea reclamată a ținut să se manifeste cu privire la un eveniment la care nu a participat, despre care a aflat numai din niște relatări partizane, eveniment întâmplat în orașul Gheorgheni, unde are sediul și fundația petentă și despre care există informații verificate. Este vorba despre un festival care s-a desfășurat pe durata a trei zile în mai multe locații, puse la dispoziția organizatorilor în baza solicitării lor. Unul dintre aceste locații era curtea interioară a Casei de Cultură, pentru care a fost încheiat anticipat un contract de închiriere. Din cauza faptului că a început să plouă, administrația casei a pus la dispoziția organizatorilor holul, acela fiind de dimensiuni asemănătoare curții, unde programul s-a desfășurat normal. Ulterior însă s-au găsit nemulțumiți care au postat pe Facebook relatări denigratoare la adresa autorităților locale, iar în baza acestora a postat un text și persoana reclamată. În text sunt blamate autoritățile locale (care nu au avut nimic de a face cu cele întâmplate) pentru faptul că nu au deschis sala de spectacole și se dă întâmplării o tentă naționalistă, sugerând că "ungurii" i-au discriminat pe "românii", ceea ce pur și simplu nu este adevărat. Se mai sugerează, fără a încerca măcar o argumentație, că "incidentul" era pus la punct dinainte, făcând parte dintr-un "plan". Autorul nu știe, dar vizibil nici nu-l interesează ce s-a întâmplat aici în concret (de exemplu: a lăsa participanții în sala mare nu e o chestie de a deschide o ușă, ci de a convoca personal suplimentar "de îndată", cea ce înseamnă cheltuieli suplimentare, ca să nu vorbim de faptul că organizatorii au fost cei care nu au dorit din start să contracteze sala mare), se folosește de pretext pentru a incita împotriva "maghiarilor". Și o face cu succes și de această dată, dovadă fiind comentariile la postare, în care se vorbește de umilirea românilor în țara lor, despre "ungurii" care sunt vicleni etc. (Anexa 8 – filele 19-20 la dosar).

22. Tot în data de 24 iunie persoana reclamată postează un text lung despre presupusele maghiarizări care se întâmplă în județul Bacău, amestecând fapte reale - cum ar fi acela că mai multe organizații neguvernamentale organizează cursuri de limba maghiară pentru doritori în afara orelor de program - cu minciuni gen: Ministerul Educației participă la maghiarizarea românilor din județ, convingându-i că ei de fapt sunt maghiari. În mod evident autorul nu posedă cunoștințele necesare pentru a prezenta o imagine reală a învățământului în limba maghiară din județul Bacău, dar pe de o parte pagina de Facebook nu este locul potrivit pentru așa ceva, dar pe de altă parte e clar că persoana reclamată nici nu urmărește asta, scopul lui fiind de a incita la ură și la discriminare împotriva maghiarilor, de vreme ce "dezvăluie" ceva ce nu s-a încercat să se țină secret, respectiv insinuează că ar fi ilegale niște activități care nu sunt. De exemplu numește "școli ilegale" acele locații, aflate în proprietatea unor organizații neguvernamentale, în care se desfășoară cursuri opționale de limbă maghiară, de parcă a preda această limbă ar fi contrară legii. Și cu toate că cele relatate s-au întâmplat cu mulți ani în urmă, se creează impresia că ar fi vorba de ceva recent, ceva periculos, iar cititorii au fără doar și poate această percepție, așa cum reiese din comentarii, care vorbesc de "vremuri grele",

de parcă le-ar afecta negativ, că sunt copii în județul Bacău care învață limba maghiară sau afirmă fără vreo logică, că "ăștia vor să ne maghiarizeze pe toți" (Anexa 9 – filele 21-23 la dosar).

23. În data de 27 iunie persoana reclamată a publicat un text despre cimitirul eroilor din Valea Uzului, în care iarăși prezintă în mod deformat realitatea, ceea ce are ca efect comentarii corespunzătoare. Chiar în prima frază, partea reclamată afirmă că o delegație a Ministerului Apărării din Ungaria se va deplasa la cimitir, ignorând un detaliu important, anume că după ce reprezentanții celor două state s-au întâlnit la București, aceștia au căzut de acord ca o delegație comună să se deplaseze acolo. Astfel, partea reclamată a creat impresia că acea delegație se deplasează acolo singură, din proprie inițiativă, ignorând în mod ostentativ autoritățile române. Ca reacție imediată apar comentarii de gen: "Ce caută ministerul apărării al unui stat străin pe teritoriul României?" sau "Acești domni de la Budapesta vin așa de capul lor aici ca și la o casă pustie?", iar autorul nu intervine nici atunci când observă că cei care comentează au înțeles greșit situația, de unde rezultă că a creat în mod intenționat această situație, pentru a incita la astfel de comentarii. Mai mult, tace și după ce apar comentarii amenințătoare gen: "Când vin? Când vin să venim 30.000" (Anexa 10 – filele 24-26 la dosar).

24. În continuare, se arată că partea reclamată bagatelizează faptul că cele 50 de cruci de beton au fost amplasate cu încălcarea tuturor regulilor posibile (așa cum au consemnat acest lucru în adrese oficiale inspectoratul de stat în construcții, prefectul județului Bacău și Ministerul Culturii) și incriminează faptul că în anii '90 cei din Sânmartin au înlocuit crucile de lemn deteriorate cu unele noi, operațiuni care nu necesită vreo autorizație. La fel ignoră în totalitate faptul că în conformitate cu comunicatul oficial ONCE, în acel cimitir au fost înhumați 11 soldați de etnie română, astfel amplasarea celor 50 de cruci de beton (pe deasupra cu inscripția: "erou român necunoscut", pe când numele celor 11 sunt cunoscute) este nu numai ilegal dar și complet fără rost, mai mult, reprezentând o falsificare a istoriei, inducând în eroare vizitatorii cu privire la numărul românilor înhumați acolo.

25. Având în vedere faptele violente petrecute în data de 6 iunie în cimitir, la sfârșitul textului partea reclamată formulează și o amenințare voalată la adresa celor care au ceva împotriva celor 50 de cruci de beton.

26. Comentariile au curs la acea postare așa cum se putea preconiza, degradante, amenințătoare, de ură etc. față de maghiari, iar autorul nu a intervenit de loc, când era evident că cei care comentează nu cunosc niște fapte, cum ar fi dreptul internațional cu privire la cimitirele de război, acordul româno-maghiar pe această temă etc.

27. În data de 28 iunie, persoana reclamată a publicat un text lung, dezinformator și instigator, despre o recentă sentință a tribunalului Prahova, privind hotarul administrativ dintre județele Neamț și Harghita (de fapt între localitățile Bicz Chei și Gheorgheni). Textul este iarăși neadevărat de la cap la coadă, pentru că din datele publice care se regăsesc pe portalul instanțelor de judecată (portal.just.ro - a se vedea dosarul nr. 1417/105/2011*) rezultă că:

- procesul nu a fost inițiat de B.C. președintele consiliului județean Harghita, ci de municipiul Gheorgheni;

- obiectul procesului nu este trecerea Cheilor Biczului din administrarea județului Neamț în cea a județului Harghita, ci constatarea nulității unui proces verbal având ca obiect stabilirea traseului hotarului administrativ dintre municipiul Gheorgheni și comuna

Bicaz Chei;

- nu se poate trage nici o paralelă între cele petrecute în urmă cu câteva săptămâni la Valea Uzului și un proces administrativ care a început în anul 2011.

Astfel, afirmând că zona Cheile Bicazului ar fi a doua Valea Uzului și că asta nu e o simplă dispută administrativă pentru că este o altă "cheie" aici, autorul de fapt induce în eroare cititorii, dând o tentă etnică acestui caz. Și având în vedere preocuparea sa permanentă, cititorii reușesc ușor să descifreze "mesajul" autorului și se lansează imediat în atacuri la adresa "ungurilor": "Ungurii aștia sunt nebuni de legat", "Nu îi oprește nimeni pe acești cretini??", etc.

Și un amănunt important legat de această dispută teritorială: Cheile Bicazului au aparținut mereu de Gheorgheni, disputa s-a iscat din cauza faptului că comuna Cheile Bicazului a formulat pretenții asupra sa, deci nu este vorba de vreo pretenție teritorială a județului Harghita față de Neamț, ci exact invers.

28. Petenta consideră că , pentru a nu lăsa "cheia" în suspans, persoana reclamată publică a doua zi (29 iunie) încă un text pe aceeași temă, în care își expune ideile absurde, fără vreo tangență cu realitatea, dar perfect corespunzătoare pentru a ilustra ideile sale negative, degradante la adresa "ungurilor": Cheile Bicazului este primul pas, iar scopul final este refacerea granițelor Ungariei Mari. Iar suprema - dar și singura - dovadă în acest sens este "faptul" că autorul citește gândurile liderilor comunității maghiare. Astfel avem iarăși de a face cu afirmații mincinoase, dar în același timp denigratoare și degradante, care trezesc sentimente asemănătoare și în cititori, așa cum se poate vedea în comentarii: "Niște automuie vor...", "O să le dăm un par în cap ...", "Noi românii suntem stăpâni" etc. (Anexa 12 – fila 29 la dosar).

29. În continuare, se arată că a doua zi (30 iunie), partea reclamată revine cu un nou text pe aceeași temă, laudând participanții la o manifestare organizată în Piatra Neamț, care au protestat ca "simbolul județului, Cheile Bicazului, să nu fie trecut în mod arbitrar la Harghita". Trecând peste detaliul că până acum nimeni și nicăieri nu a numit Cheile Bicazului simbolul județului Neamț (de vreme ce nu a aparținut niciodată de acel județ, al cărui simboluri sunt Cetatea Neamțului sau vestitele mănăstiri), este un lucru foarte periculos a numi "arbitrar" o sentință a unor judecători din Ploiești, care nu pot fi bănuți de sentimente antiromânești, că au judecat corect acest caz. Astfel organizatorii aceluia protest pe de o parte au indus în eroare niște cetățeni care nu cunosc realitatea din teren, dar - ceea ce este mai important - pe de altă parte au adus atingere statului de drept, în care sentințele judecătorești nu se dispută, nu sunt numite arbitrare ci se aplică. Iar comentariile la acest text sunt halucinante, unii dintre autorii lor se tem pentru integritatea teritorială a țării, de parcă județul Harghita nu ar fi tot un județ din România, pe când ceilalți dau frâu liber la sentimentele lor antimaghiare, ca de exemplu: "Oamenii urâți veniți din sterpe, nu vor reuși niciodată, sunt urâți și sterpi, și pe dinăuntru" (Anexa 13 – filele 30-32 la dosar).

30. Se arată că în data de 5 iulie persoana reclamată publică încă un text mai lung, cu titlul sugestiv: "Stop Ungaria în România", care este de fapt o invitație la un miting de protest ce urma să aibă loc în după-amiaza zilei de 7 iulie la București, împotriva Codului administrativ adoptat prin ordonanță de urgență de către guvern. Asta este iarăși un șir lung de acuzații fără vreun temei, tocmai bune pentru a incita cititorii la ură și discriminare împotriva comunității maghiare din România și a organizațiilor reprezentative ale acestei comunități. În mod evident niciuna dintre acele acuzații nu pot fi demonstrate de către

autor, pentru că nu există primărie în care angajații să nu cunoască limba română (ăsta fiind unul dintre criteriile de angajare), Ungaria nu solicită autonomie pentru Ardeal etc. Dar exact ca în celelalte cazuri, textul își atinge scopul, pentru că este urmat de zeci de comentarii ale unor persoane induse în eroare de către autor sau care sunt la rândul lor din start xenofobi și se folosesc de ocazie pentru a-și etala sentimentele. Aceste comentarii sunt unele discriminative, altele veritabile discursuri de ură, sau jignitoare și degradante la adresa maghiarilor sau ale organizației care reprezintă această comunitate în Parlament, așa cum se poate vedea în înscrisurile atașate, gen: "Afară, afară cu UDMR din țară", "UDMR, această organizație criminală", "Afară din România și să plece în hun-garia!" sau "va fi război" (Anexa 14 – filele 33-38 la dosar).

31. În concluzie, petenta solicită constatarea faptei de discriminare săvârșită de către partea reclamată, acesta făcându-se vinovat de discriminare, hărțuire, tratament degradant, propagandă naționalist-șovină și de instigare la ură rasială sau națională comise pe bază de apartenență la o comunitate etnică, precum și sancționarea reclamatului pentru aceste fapte.

32. De asemenea, se solicită obligarea părții reclamate la îndepărtarea de pe paginile de Facebook a tuturor textelor și a comentariilor care cad sub incidența OG nr. 137/2000, obligarea părții reclamate la publicarea în mass-media a hotărârii adoptate de CNCD, precum și monitorizarea de către CNCD a paginilor online ale reclamatului și, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor OG nr. 137/2000, să fie demarate acțiuni din oficiu ale CNCD împotriva părții reclamate.

33. În susținerea celor menționate în petiție, petenta a anexat la dosar următoarele înscrisuri ce se constituie ca probe: printscreen cu postările părții reclamate pe platforma de socializare Facebook, precum și comentariile afișate acestor postări (Anexe 1-14 la petiție, filele 9-38 la dosar).

Susținerile părții reclamate

34. Reclamatul susține în punctul său de vedere, depus la dosar, înregistrat cu nr. 4923/27.08.2019, că, pe lângă profesia sa de medic stomatolog, în timpul liber, de cinci ani organizează diverse acțiuni social-caritabile și comemorative sau aniversare în zona județelor Harghita, Covasna și Mureș. În acest sens, în data de 19 august 2016, a înființat Asociația Calea Neamului, ale cărei scopuri sunt păstrarea și dezvoltarea identității naționale a românilor, în special din județele Covasna, Harghita și Mureș din punct de vedere spiritual, cultural, educațional și economic.

35. Partea reclamată consideră că în mod insidios, petenta afirmă că „toată activitatea” ar fi „legată de comunitatea maghiară și limba maghiară, fie prin acțiuni îndreptate împotriva acestora”.

36. Reclamatul susține că, prin postările generale de pe Facebook nu a exprimat în niciun fel ideologii extremiste, șovine, xenofobe sau naziste, așa cum susține, în mod eronat, petenta.

37. Astfel, încă din perioada studenției desfășurată la Târgu-Mureș, reclamatul a fost preocupat de promovarea tradițiilor românești în rândul generației tinere, organizând, ca reprezentant al unor grupări civice, spectacole folclorice și diferite conferințe pe teme identitare și religioase. De asemenea, împreună cu colegii săi din Liga Studenților, în calitate de reprezentant al Ligii Studenților de la Facultatea de Stomatologie, a organizat primele alegeri uninominale studențești la cele trei universități din Târgu-Mureș: U.M.F

Târgu-Mureș, Universitatea Petru Maior și Universitatea de Arte.

38. Se arată că începând cu anul 2014, reclamatul a desfășurat o serie de activități patriotice și filantropice, cu precădere în județele Covasna și Harghita. În acest sens, cu ajutorul a sute de prieteni din întreaga țară, a dăruit copiilor și bătrânilor nevoiași câteva tone de alimente de bază, daruri de Crăciun și Sfântul Nicolae, precum și premii de sfârșit de an școlar elevilor. Acestea au ajuns la Așezământul Casa Sfântul Iosif din Odorheiu Secuiesc, aflat în grija Congregației greco-catolice „Inimi neprihănite”, la Așezământul de bătrâni din Hăghig, în localitățile Săcel, Vidăcuț, Dobolii de Jos, Dobârlău Vale, Doboii, Valea Mare, Păpăuți, Zagon, Zăbala, Voinesti-Covasna, Livezi, Mărcuș, Târgu-Secuiesc, Sfântu-Gheorghe, Chichis, Brețcu, Mărtănuș, Ojdula, Ozun, Gheorgheni, Ghimeș-Făget. În multe cazuri, aceste daruri au fost date și persoanelor de altă confesiune decât cea ortodoxă, precum și familiilor mixte sau persoanelor de etnie maghiară (mai multe despre activitățile sale au fost depuse prin Anexa 5 la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).

39. Referitor la motto-ul de pe pagina Facebook: “Cu Dumnezeu înainte pentru biruința Neamului Românesc”, reclamatul solicită să se ia act de următoarele:

- ✓ Răstălmăcirea șovină a petentei prin afirmația că “în practică înseamnă biruința românilor asupra ungarilor” este de-a dreptul halucinantă;
- ✓ Expresia “biruința Neamului Românesc”, în context spiritual, are semnificația indubitabilă de izbândă în lupta cu noi înșine, pe calea mântuirii întru Hristos. Nu are nicio legătură cu alte popoare, comunități sau grupuri etnice;
- ✓ Biruința, în context spiritual, nu înseamnă luptă între popoare, comunități sau grupuri etnice.

40. În continuarea expunerii din punctul de vedere, reclamatul analizează punctual și contraargumentează susținerile petentei.

40.1 Prin textul prezentat la anexa 1 reclamata susține că și-a exprimat o viziune religioasă, în baza dreptului la liberă exprimare și al libertății de conștiință, asupra art. 1, alin. 1 din Constituția României, care prevede că *România este stat național suveran și independent, unitar și indivizibil*, și art. 3, care expune în mod clar și limitativ unitățile administrativ teritoriale, organizarea teritoriului putându-se face numai în județe, municipii, orașe și comune.

40.2 Afirmația conform căreia județul Harghita nu este unul multiethnic din perspectiva prezentată are ca scop de a arăta că județul respectiv este parte din teritoriul național românesc și că, politic, aparține cetățenilor români și nu poate fi revendicat pe criterii etnice. Altminteri, prin reducere la absurd, ar trebui să afirmăm că multe localități din jud. Constanța sunt „teritorii turcești”, că orașul Târgu Frumos (jud. Iași) este „teritoriu rusesc” (având în vedere numărul mare de ruși lipoveni) sau că anumite comune din jud. Suceava sunt „teritorii poloneze”. Ele sunt toate teritorii românești, indiferent de etnia locuitorilor acestora, fără a se aduce în vreun fel atingere drepturilor lor în calitate de minorități naționale, care sunt protejate de către legislația românească și internațională.

40.3 Teritoriul național nu aparține oamenilor per se, ca proprietate individuală, ci statului, ca entitate politică, ai cărui cetățeni sunt toți români, România fiind stat național. Chiar dacă există cetățeni de origini etnice diferite (maghiară, germană, turcă, tătară etc.), aceștia sunt cetățeni români. Astfel, considerăm că petenta face o interpretare nepotrivită, ignorând prevederile Constituționale și diferența dintre etnie și cetățenie.

40.4 Textul din anexa a doua nu este în niciun fel „o lungă incitare la ură împotriva maghiarilor”, ci doar o scurtă evocare despre situația comunei Vârghiș din jud. Covasna,

localitate care a fost supusă în perioada 1940-1944 unui amplu proces de deznaționalizare și maghiarizare forțată de către regimul criminal totalitar și fascist al amiralului Miklos Horthy. Dacă s-ar admite că doar termenul de „maghiarizare” ar fi discriminatoriu față de etnia maghiară, ar însemna că orice referire la procesul de rusificare din Basarabia din perioada 1812-1918, respectiv 1944-1989, ar fi un atentat la adresa comunității ruse, sau că simpla referirile la comisiile de românizare din perioada celui de-al Doilea Război Mondial ar fi o jignire adusă românilor, ceea ce ar fi cu totul absurd.

În mod constant, s-au oferit informații despre regimul horthyst din Ardealul de Nord (1940-1944), regim totalitar care se face responsabil de uciderea a mii de români și evrei. Astfel de măsuri extremiste (crime, deportări, maghiarizare forțată) au fost instituite și față de populația evreiască din Ardealul de Nord, care de asemenea a fost supusă fenomenului de deznaționalizare, de obligare la muncă forțată, de trimitere în lagăre de concentrare și de exterminare.¹

40.5 Fenomenul de maghiarizare este unul intens dezbătut în istoriografie. Specialiștii au studiat urmările nefaste ale Dictatului de la Viena, în urma căruia s-a instaurat în Ardeal dictatura fascistă a criminalului de război Miklos Horthy. Represiunea aceluși regim s-a soldat cu nenumărate victime umane, totodată foarte mulți români fiind nevoiți să-și părăsească locurile natale din cauza persecuțiilor la care erau supuși. Aceste crunte realități se regăsesc și la Vârghiș, trupele horthyste obligându-i, spre exemplu, pe românii din sat să-și dărâme biserică ortodoxă construită în perioada interbelică și să-și părăsească credință ortodoxă prin trecerea forțată la alte culte religioase, iar școala în limba română a fost închisă. Abuzurile au continuat și în timpul dictaturii comuniste, mai ales în perioada Regiunii Autonome Maghiare.

După revoluția din decembrie 1989, presiunile asupra populației de etnie română s-au făcut din nou simțite, fiind cunoscut faptul că foarte mulți profesori români și preoți ortodocși au fost nevoiți să părăsească județele Harghita și Covasna, fapt semnalat și de Parlamentul României, prin Raportul Covasna-Harghita din 1991.

40.6 Referitor la fenomenul maghiarizării numelor de pe crucile care marchează mormintele românilor se aduce în atenție faptul că, pe lângă cazul din Vârghiș, unde în cimitirul bisericii vechi ortodoxe scăpată de prigoana fascisto-horthystă se află decedați din familii românești având numele românesc înscris în limba maghiară (de exemplu Papuk în loc de Papuc), și cazul din cimitirul ortodox din Doboii, jud. Harghita, în acest sens pronunțându-se și un raport-studiu sociologic, efectuat sub egida Centrului pentru Studii Etnice al Academiei Române, de o echipă condusă de profesorul universitar Radu Baltasiu. Așadar fenomenul maghiarizării nu este inventat, ci este semnalat în mai multe studii și lucrări științifice (Anexa 1 la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).

41. În ceea ce privește acuzele aduse de petentă privind postarea unui citat din publicistica lui Eminescu, despre care petenta afirmă: „în general a fost una exagerat naționalistă, în multe cazuri antisemită”, partea reclamată respinge categoric aceste aserțiuni, care aduc jigniri grave modelului exemplar al culturii române, Mihai Eminescu.

41.1 Se arată că scopul pentru care s-a postat citatul respectiv a fost acela de a arăta motivul pentru care Eminescu a fost urmărit de autoritățile austro-ungare. Astfel de

¹ Raport final / Comisia Internațională pentru Studiarea Holocaustului în România, Iași, Polirom, 2004, pp. 259- 286.

acuze, care au mai fost formulate în unele medii, vădesc o neînțelegere a viziunii eminesciene. Reputatul istoric Ion Aurel Pop atrage atenția că nu putem face judecăți de valoare, omițând contextul general al epocii în care aceste texte au fost scrise. În cuvântul rostit la Sesiunea solemnă dedicată comemorării lui Mihai Eminescu „125 de ani după Mihai Eminescu“ (16 iunie 2014, Aula Academiei Române), președintele Academiei Române spunea:

“Se știe că Eminescu a exprimat idealurile generației sale, sintetizate în curentul romantic. Să vedem ce idei au exprimat alți poeți (autori) romantici din regiune. Taras Șevcenko - poetul național ucrainean - scria, pe la 1838, în poemul Kateryna: „Nu vă iubiți cu muscali,/ Fete sprâncenate,/ Că muscalu-i străin vouă/ Joc de voi își bate!“. Alexandr Sergheevici Pușkin, exilat în Basarabia, dar beneficiar al unui regim de bejenie princiar, scria cu dispreț, pe la 1821, că moldovenii erau „țigani nomazi“ și că Basarabia era sfântă numai pentru că era aureolată de „slava rusească“. Tot el, poetul, se vedea pe sine între moldovencele cochete ca un zeu printre imbecile, iar printre moldovenii triști ca un leu între maimuțe, sau ca un armăsar arab într-o turmă smerită de măgari. La aceste jignitoare gânduri (exprimate poetic) față de români, Vasile Alecsandri le-a alăturat pe ale sale, la fel de tăioase (tot în formă poetică). Petofi Sándor - poetul simbol pentru spiritualitatea maghiară - scria într-o poezie de slavă închinată lui Lehel (conducător ungar legendar, pomenit în raidurile de jaf împotriva Vestului, spânzurat la Regensburg în 955): „Neamțule [...], trăsnetul să nu te omoare,/ Maghiarului să-i încredințeze această treabă“. În poezia Poporul maghiar, publicată în iunie 1848, același poet declară că doar maghiarul trebuie să fie stăpân în țară (adică în Ungaria Sfintei Coroane, compusă și din Croația, Slovacia, Transilvania, Voivodina etc., adică și din croați, slovaci, români, sârbi, germani, ruteni etc.), zice că zilele „neamțului“, comparat cu lipitoarea setoasă de sânge, sunt numărate, ca și ale altor popoare: „Oare să poruncească în țară neamțul, slovacul?/ Aici, unde atâția maghiari și-au dat sufletul?/ Sângele maghiar a cucerit cu glorie această glie/ Și milenii la rând au apărât-o maghiarii./ Doar maghiarul are aici drepturi de stăpân,/ Iar cel ce vrea să ni se urce în cap,/ Capul lui va simți pașii noștri,/ Și-i vom împlânta pintenii în adâncul inimii...“.

În poezia Viață sau moarte, din același an, poetul național Petofi Sándor îi amenință pe „croați, germani, sârbi și români“ cu sabia care „sclipește în mâna maghiarului“, îi face pe aceștia „corbi scârboși“, cu „inimi blestemate“, „hoardă“ din care ungurii aveau să scurgă „ultimul strop de sânge“ sau „cloacă de păduchi“, menită a fi devorată, firește, tot de vajnicii unguri.

În altă poezie, numită în ziua de Anul Nou (este vorba despre 1 ianuarie 1849), Petofi Sándor îi numește pe străini și mai ales pe germani „hoardă de tâlhari“, „câini sângeroși“, dintre care nu avea să rămână în viață decât unul singur, doar ca să spună tremurând „Vai de cel ce nu-i cinstește pe maghiari!“; invocarea finală a diavolului din această poezie ajunge să fie apocaliptică: „Acum Dumnezeu nu ne ajunge, căci el nu este destul de aspru; ție mă rog, iadule, în dimineața de Anul Nou: sădește în inimile noastre întreaga ta mânie, să nu cunoaștem îndurare până mai mișcă vreunul dintre nemernicii ăștia pe acest pământ“.

Opinia academicianului este în consonanță cu cea a reputaților eminescologi Dimitrie Vatamaniuc, Alexandru Oprea, Theodor Codreanu, Ilie Bădescu, Nae Georgescu, care și-au dedicat viața publicării, editării și exegezei asupra publicisticii eminesciene.

41.2 Citatul din Mihai Eminescu exprimă viziunea jurnalistului și omului politic vis-a-vis de politica unei părți semnificative a elitei maghiare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, într-o perioadă când toate popoarele europene, în special cele care locuiau pe teritoriul fostei monarhii Austro-Ungare, căutau să obțină un grad tot mai mare de autonomie și independență, fie față de Viena, fie față de Budapesta, cele două capitale ale imperiului dualist.

În istorie, sunt binecunoscute supliciile la care au fost supuși românii în Transilvania, în special după anul 1867, când Imperiul Habsburgic a devenit Imperiul Austro-Ungar, iar Parlamentul de la Budapesta a înăspriț condițiile de viață ale acestora, fiindu-le restricționate drepturile civile elementare, în special dreptul la educație și drepturile electorale. Istoriografia românească și străină a fost suficient de prolifică, subiectul fiind amplu cercetat și fiind suficiente studii și lucrări, pe care se bazează cele susținute de noi, din care putem exemplifica câteva.²

42.3 În scurtul fragment citat, care face parte din articolul „Ecuilibrul”, scris de Eminescu la 20 de ani, poetul și jurnalistul român demontează ficțiunea statistică care stă la baza revizionismului. S-a menționat după publicarea citatului, crezând că e important de știut, din punct de vedere istoric, că Eminescu a fost urmărit de organele ungurești și dat în judecată pentru acest articol, motiv pentru care a trebuit să părăsească Austro-Ungaria. Astăzi, sunt chemați să dea socoteală cei care-l citează!

43.4 În opinia părții reclamate, faptul că textul publicat a fost considerat de către Facebook ca necorespunzător ține exclusiv de aplicarea de către companie a politicii proprii, care are valoare de contract între companie (serviciul de social media) și utilizator, supunându-se astfel regulilor dreptului civil, fiind un raport juridic de natură privată, care nu poate fi interpretat ca autoritate de lucru judecat vis-a-vis de o presupusă încălcare a unor norme de drept public (OG nr. 137/2000).

44. În ceea ce privește punctul de vedere referitor la Codul administrativ respins de către CCR în anul 2018, partea reclamată apreciază că acesta a fost expus conform principiului libertății de opinie și exprimare, pronunțându-se din nou odată cu lansarea dezbaterii publice privind proiectul de Ordonanță de urgență privind Codul administrativ al României. Opiniile acestuia privitoare la Codul administrativ, în mod special la art. 94, se bazează pe lectura textului legii, considerând că aceasta contravine Constituției României prin faptul că oficializează limba maghiară ca a doua limbă oficială în statul român, atât prin extinderea folosirii ei de la nivel local la nivel central, cât și prin eliminarea pragului de 20% pondere a minorităților naționale pentru ca limbile minorităților naționale (în caz particular, a minorității maghiare) să fie folosite la nivel local.

44.1 Se apreciază că părerea reclamatului este confirmată și de contestațiile depuse la CCR privitoare la Codul administrativ de către Președintele României și de către un grup de parlamentari din diferite partide politice, contestații care se referă și la articolul 94 din Codul administrativ. Însăși Curtea Constituțională a României a respins în urma

² A se vedea Istoria Românilor, voi. VII, tom II (De la Independență la Marea Unire), București, Editura Enciclopedică, 2003, pp. 293-354; Paul Brusankowski, învățământul confesional ortodox român din Transilvania între anii 1848-1918: între exigențele statului centralist și principiile autonomiei bisericești, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2010; Vasile Stoica, Suferințele din Ardeal, Bacău, Editura Vicovia, 2014; Vasile Netea, Istoria Memorandumului, București. 1947; <https://www.digi24.ro/special/campanii-digi24/coroana-de-otel/892-miscarea-memorandista-din-transilvania-613413> [accesat la 21.08.2019]. Lista poate continua, creațiile științifice în acest domeniu fiind foarte generoase.

acestor contestații legea Codului administrativ în anul 2018, dovadă stând textele acestor contestații precum și comunicatul emis de Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș, organizație reprezentativă a românilor din cele trei județe, privitor la această chestiune (Anexa 3 la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).

45. Referitor la exprimarea opiniei personale cu privire la emiterea unei legi în limitele constituționale, partea reclamată consideră că aceasta nu poate constitui un act de discriminare și incitare la ură, atât timp cât nu s-a făcut nicio referire, directă sau indirectă, la comunitatea maghiară sau la etnicii maghiari, și nici nu s-a folosit vreo expresie defăimătoare sau jignitoare. Singurele entități care au fost criticate în text sunt Guvernul României, iar în subsidiar UDMR, întrebările retorice din postare fiindu-le adresate acestor două entități în exclusivitate, nicidecum comunității maghiare în ansamblul ei.

45.1 În ceea ce privește unele comentarii de la această postare, care au fost aprobate:

- „limba română, unica stăpână” - se referă în mod clar la limba de stat, așa cum este ea consfințită de către art. 13 din Constituția României: „limba oficială este limba română”;

- „Am auzit că atunci când au fost probleme în Târgu-Mureș, în '90 au început prin a refuza servirea românilor când voiau să cumpere din magazinele acestea... Nu știu cât de reală este aceasta informație, dar așa am citit undeva recent”.

Partea reclamată apreciază că, fiind student la Târgu Mureș, acesta a întâlnit o anumită atitudine refractară a unor comercianți de etnie maghiară, relatarea încadrându-se în limitele libertății de exprimare.

46. Partea reclamată apreciază în concluzie, că ceea ce a susținut prin afirmațiile sale sunt posibilități reale și adevărate.

46.1 *În cazul discuțiilor despre Codul administrativ, se reiterează întemeierea opiniei reclamatului pe considerentele deciziei nr. 681/2018 a CCR. În ceea ce privește noua variantă a Codului administrativ, care include o prevedere prin care UAT-urile în care cetățenii aparțin în proporție de **sub 20%** unei minorități naționale, autoritățile publice și instituțiile din subordine pot fi obligate prin hotărâre de consiliu local să folosească limba minorității naționale în raport cu aceștia, s-au adus argumente juridice pentru care reclamatul se opune prevederii propuse de coaliția de guvernare.*

46.2 *Propunerea încalcă prevederile art. 13 din Constituția României privind limba oficială, precum și dispozițiile art. 120 alin. 2 din Constituție: „In unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă se asigură folosirea limbii minorității naționale respective în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate, în condițiile prevăzute de legea organică”. Practic, nu se mai are în vedere criteriul constituțional al ponderii semnificative a cetățenilor aparținând unei minorități naționale, criteriu esențial care angajează obligația asigurării folosirii limbii minorității naționale în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate (Anexa 3 - la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).*

46.3 *Totodată, se încalcă prevederile art. 7 din Legea nr. 282/2007 pentru ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992: „Prin sintagma zonă în cadrul căreia o limbă regională sau minoritară este folosită, prevăzută la art. 1 paragraful b) din Cartă, se înțeleg unitățile administrativ-teritoriale în*

care o limbă regională sau minoritară este folosită de cel puțin 20% din numărul locuitorilor acelei unități administrativ-teritoriale ”.

46.4 Partea reclamată consideră că, la fel ca în cazul anterior, critica nu este adresată minorității maghiare, ci unor reprezentanți politici.

46.5 Textul din anexa 6 la petiție nu face nicidecum referire la comunitatea de etnie maghiară, ci exclusiv la „extremiștii maghiari”, prin aceasta înțelegându-se acei membri ai unor organizații care promovează idei de natură totalitară și anti-democratică, promovând cultul personalității unor criminali de război și care incită la ură împotriva românilor, și „politicienii maghiari și români trădători”, referirea făcându-se exclusiv la reprezentanții clasei politice.

46.6 În ceea ce privește fenomenul maghiarizării, despre perioada 1940-1944 istoricii s-au pronunțat deja pe această temă în nenumărate rânduri, existând opinia unanimă că în Ardealul de Nord a fost instaurat un regim totalitar, responsabil de atrocități și crime împotriva românilor și evreilor, care a urmărit surparea identității naționale a populației non-maghiare.

46.7 Partea reclamată menționează că în articolul de la anexa 6 la petiție nu a afirmat că înainte de 1989 județele Covasna și Harghita aveau o populație preponderent românească, ci că înainte de 1989 erau mai mulți români decât sunt în zilele noastre. Se atrage, de asemenea, atenția asupra intenției unor lideri ai minorității maghiare de a constitui o regiune teritorial-autonomă sub denumirea de ”Ținutul Secuiesc”, fapt care aduce o gravă atingere siguranței naționale a României, prin caracterul profund neconstituțional al acestei entități de tip enclavă etnică autonom-teritorială ce se dorește a fi declarată de facto și de jure. În acest sens se anexează o serie de documente și texte referitoare la fenomenul maghiarizării.

47. În ceea ce privește situația actuală, partea reclamată citează în această chestiune următoarele studii:

- Raportul comisiei parlamentare de audiere a persoanelor care, după 22 decembrie 1989, au fost nevoite să-și părăsească locul de muncă și domiciliile din județele Harghita și Covasna. Raportul este cunoscut în mod generic sub numele de Raportul Harghita-Covasna, elaborat în 1991.

- Studiul sociologic „Slăbirea comunității românești din Harghita-Covasna”, întocmit de Centrul pentru Studii Etnice al Academiei Române, sub coordonarea profesorului universitar Radu Baltasiu.

- Studiul „Evoluția secuizării românilor din Arcul Carpat”, scris de Dr. Mihai Racovițeanu

 - Cronica bisericii ortodoxe Bățanii Mari (1925-1940)

 - Studiul „Despre evoluția secuizării românilor din Arcul Carpat”, scris de Mihai Racovițeanu, publicat în Revista Angvistia.

- Recenta rezoluție a participanților de la Universitatea de Vară Izvorul Mureșului, ediția a XVII-a, care a avut loc în perioada 11-17 august a.c., sub egida Ministerului Culturii Naționale, având ca organizatori asociațiile reprezentative ale românilor din zonă. Rezoluția³ este disponibilă la <https://bit.ly/2Zjss6P>, precum și în probatoriul anexat (Anexa 1).

³ <http://infopmt.ro/52774-rezolutia-universitatii-de-vara-de-la-izvoru-muresului-autoritatile-de-la-bucuresti-esueaza-proteia-pe-romanii-de-nretutinden.html>

47.1 Se arată că, totodată, chiar Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a sancționat discriminările unor politicieni locali UDMR împotriva românilor din județele Harghita, Covasna și Mureș, prin hotărârile CNCD nr.367/24.06.2019, nr.539/04.10.2017, nr.715/13.12.2017, nr.180/02.03.2016 și nr.367/24.06.2019.

47.2 De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ), prin hotărârea nr. 56/22.02.2012, a motivat decizia prin care a admis recursul declarat de fostul secretar al comunei Valea Crișului și a anulat o hotărâre a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) care impunea obligativitatea cunoașterii limbii maghiare pentru un post de conducere dintr-o primărie din județul Covasna.

48. Partea reclamată reiterează, în ceea ce privește anexa 7 la petiție argumentele referitoare la existența fenomenului maghiarizării, precum și a miilor de victime ale regimului horthyst din Ardealul de Nord, considerând că este dreptul nostru, garantat în baza libertății de conștiință, să îi plângem, să îi onorăm și să îi comemorăm pe acești morți, care sunt victime ale totalitarismului.

49. Reclamatul menționează că fotografiile atașate postării sunt din satul Vârghiș, jud. Covasna, respectiv Doboș, jud. Harghita, cimitirul ortodox din Doboș purtând în modul cel mai clar cu putință amprenta fenomenului de maghiarizare, numele românești fiind scrise pe cruci în varianta lor maghiarizată, decedații fiind însă etnici români. Se atașează în acest sens, studiul sociologic efectuat sub egida Academiei Române, în coordonarea prof.univ. Radu Baltasiu (Anexa 1 la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).

50. Partea reclamată arată că în anexa 8 la petiție s-a referit exclusiv la „așa zișii oficiali” ai Casei de Cultură din Gheorgheni, nicidecum la populația maghiară din municipiu, fiind redată opinia unui prieten, pe care o împărtășește, privitoare la desfășurarea unui spectacol la Casa de Cultură din Gheorgheni, jud. Harghita. Opinia este aceea că nu a fost normal ca spectacolul de muzică folk să se desfășoare pe holul respectivei instituții, atât timp cât sala de spectacol nu era ocupată de altă activitate. Detaliile tehnice privitoare la imposibilitatea deschiderii acelei săli au fost, în opinia reclamatului, nerelevante, pe rețelele de socializare apărând mai multe opinii ale participanților la acel spectacol, care coincid cu opinia reclamatului și a prietenului acestuia.

51. Cu privire la textul de la anexa 9 a petiției, se arată că aceasta reprezintă o preluare a unui articol din ziarul Curentul din anul 2001, în care este descrisă o rețea privată de educație finanțată din bani ai unor fundații private, care acționau fără vreun aviz din partea Ministerului Educației Naționale, cu încălcarea Legii învățământului în vigoare la acel moment, adică Legea nr. 84/1995. Printr-o cercetare a portalului instanțelor de judecată și a presei vremii, nu s-a identificat niciun proces de presă prin care redacției ziarului Curentul sau autorului articolului să li se fi imputat de către o instanță o culpă în materie civilă delictuală și să se dovedească astfel că informațiile din articol ar fi incorecte și defăimătoare la adresa comunității maghiare (pentru mai multe detalii pe această temă, Anexa 2 la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).

52. Partea reclamată arată că ținta stilului retoric al textului din anexa 10 la petiție sunt reprezentanții Ministerului Apărării al Ungariei („domnii de la Budapesta”), iar opinia exprimată despre situația Cimitirului Internațional de la Valea Uzului a fost realizată în limitele libertății de exprimare.

52.1 Conform comunicatului Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, cele 600 de cruci ale militarilor maghiari nu au avut avizul acestei instituții (textul comunicatului – Anexa la

punctul de vedere – filele 57-221 la dosar). Cele 600 de cruci nu au avut de fapt niciun fel de aviz, precum reiese chiar din afirmațiile făcute de petentă, acesta afirmând că cele 600 de cruci nu au avut nevoie de aviz.

52.2 Cele 52 de cruci ale eroilor Armatei Române au fost ridicate în Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului de către Primăria orașului Dărmănești, cimitirul aflându-se pe raza orașului Dărmănești, conform actelor emise de Oficiul de Cadastru al jud. Bacău. Acest fapt a fost confirmat recent chiar de Primăria comunei Sânmartin, jud. Harghita, care a emis către Primăria Dărmănești o cerere de avizare a unor manifestări comemorative ce au avut loc în Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului, în data de 26 august anul curent. Primăria Sânmartin recunoaște astfel că acest cimitir aparține de orașul Dărmănești, jud. Bacău. De altfel, președintele Consiliului Județean Harghita a fost amendat de către Poliția Orașului Dărmănești jud. Bacău, cu prilejul organizării unei manifestații ilegale în Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului, pe care a organizat-o, împreună cu alți lideri UDMR, în data de 6 iunie 2019.

52.3 Conform Asociației Cultul Eroilor Bacău, în Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului se află îngropați 149 de eroi aparținând Armatei Române, acest lucru fiind dovedit de documentele din Primul Război Mondial, din perioada interbelică și postbelică. În registrele Societății Cultul Eroilor din perioada 1926-1927 se află numele celor 149 de militari români, faptul fiind reconfirmat și de inventarul realizat de Armata Română la data de 16.01.1985 (în sprijinul celor afirmate - Anexa 10 la punctul de vedere – filele 57-221 la dosar).

52.4 Textul din anexa 11 aduce critici exclusiv președintelui Consiliului Județean Harghita și președintelui Consiliului Județean Covasna, nicidecum comunității maghiare din România. În acest text, partea reclamată își exprimă opinia personală în disputa teritorial-administrativă între județele Harghita și Bacău privitoare la localitatea Cheile Bicazului, făcând o paralelă cu disputa dintre cele două județe privitoare la Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului. Cele două dispute nu sunt încă definitive din punct de vedere juridic, instanțele de judecată urmând să-și spună cuvântul.

53. În ceea ce privește Anexa 12 la petiție, se arată că aceasta vizează exclusiv „planul liderilor structurilor maghiare”, deci nici măcar structurile (organizațiile) maghiare, cu atât mai mult nu aduce atingere întregii populații maghiare. Faptul că liderii UDMR și ai altor formațiuni politice maghiare din România au militat în mod constant pentru autonomia „Ținutului Secuiesc” este un fapt de notorietate, binecunoscut opiniei publice românești.

53.1 În opinia părții reclamate, actualele dispute teritorial-administrative pentru unele localități care s-au aflat în anumite perioade istorice pe linia graniței fostului Imperiu Austro-Ungar, în cadrul acestuia, și care trasează ”granițele” actualului concept de autonomie teritorială ale ”Ținutului secuiesc”, nu sunt întâmplătoare. Opinia este întemeiată atât pe această ciudată coincidență, cât și pe declarațiile și obiectivele politice ale unor lideri UDMR, din care rezultă intenția clară și asumată, de altfel, de constituire a unei regiuni autonome sub denumirea de ”Ținut secuiesc”, formată din județele Harghita, Covasna și parțial Mureș. În urma unei logici elementare, rezultă că dorita extindere teritorial-administrativă a județului Harghita, spre cuprinderea localităților aflate acum în dispută juridică cu jud. Bacău, se încadrează în strategia ”reîntregirii” ”Ținutului secuiesc”, preconizată autonomie teritorială urmând a se obține după ce acest teritoriu, preconizat a fi autonom, redevine ”întreg”.

53.2 Se arată că în aceeași cheie, reclamatul a relatat în anexa 13 la petiție despre o manifestație care a avut loc la Piatra Neamț, în semn de protest față de „dorința unor lideri UDMR” de a schimba granița dintre județele Harghita și Neamț.

54. În ceea ce privește textul publicat, care se regăsește în anexa 14 la petiție, partea reclamată arată că acesta este o critică adusă politicii revizioniste a guvernului liberal FIDESZ al lui Viktor Orban, ai cărui reprezentanți, ca și Orban în persoană, au afișat în nenumărate rânduri harta Ungariei Mari și au vorbit cu diverse ocazii despre „recuperarea” teritoriilor care au fost la un moment dat în componența Regatului Maghiar și care astăzi sunt parte din România, Ucraina, Slovacia, Serbia ș.a.m.d. Tocmai de aceea s-a făcut referire la Ungaria, politica statului maghiar fiind făcută de către actuala guvernare. Totodată, criticile aduse s-au îndreptat către UDMR, care își coordonează politicile cu reprezentanții guvernului de la Budapesta. Afirmatia „ungurii [...] «doar» ne pun granițe în interiorul țării, «doar» depopulează Centrul României de români” este un răspuns ironic adresat celor care ironizează la rândul lor situația românilor din Harghita și Covasna, considerând că reprezentanții UDMR nu săvârșesc niciun abuz. Din context, reiese în mod clar faptul că situația se referă la liderii politici din guvernul de la Budapesta și aleșii politici locali ai UDMR.

55.Referitor la încadrarea celor sesizate sub incidența OG nr. 137/2000, reclamatul susține că, din analiza textelor publicate de către acesta pe Facebook, nu reiese niciunde că a făcut vreo deosebire, excludere, restricție sau preferință pe bază de etnie sau religie cu scopul sau efectul restrângerii, înlăturării recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege. Partea reclamată consideră că, din contră, acesta a făcut întotdeauna apel la legalitate și la respectarea Constituției României și a legislației în vigoare, căutând să înlăture situațiile de inegalitate de tratament în cadrul autorităților locale și instituțiilor publice dintre cetățeni. Acesta consideră că ar fi putut fi acuzat de discriminare dacă, în calitate de medic stomatolog, ar fi refuzat pacienții sau angajații maghiari, catolici sau luterani, însă nu a făcut niciodată o astfel de faptă. Or, din poziția sa, nu avea cum să restrângă, să înlăture recunoașterea, folosința sau exercitarea unor drepturi ale altor con-cetățeni.

56.Totodată, partea reclamată apreciază că din petiția adresată CNCD și din probatoriul anexat de petentă nu reiese sub nicio formă întrunirea elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Se argumentează și din perspectiva incidenței art. 2, alin. 4: *„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.*”

57. Partea reclamată consideră că nu se poate susține că a avut un comportament activ sau pasiv care să fi defavorizat nejustificat sau să fi supus unui tratament injust sau degradant o persoană sau un grup de persoane. „Subiectul pasiv” nu poate fi Fundația petentă și nici vreun membru al comunității etnice maghiare, pentru că nu s-a referit la aceștia, ci exclusiv la reprezentanții politici români și maghiari (UDMR, Consiliul Național Secuiesc etc.).

58. De asemenea, partea reclamată apreciază că nu se poate reține aplicarea art. 2 alin. 5: *„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe*

criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statul de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv. ”

59. Față de problematica comentariilor realizate de către terți, reclamatul susține că, în ceea ce privește dispozițiile art. 12 din Legea nr. 365/2002 (care transpune Directiva 2000/21/CE), precum și decizia CEDO pronunțată în cauza Delfi c. Estoniei, acestea se aplică exclusiv furnizorilor de servicii (acestea fiind subiectul de drept căruia i se adresează ambele), respectiv persoanelor juridice din spatele site-urilor sau administratorilor site-urilor, iar nicidecum utilizatorilor acestora. Prin urmare, reclamatul susține că nu i se poate reține în niciun fel culpa de a nu modera comentariile care sunt adresate de către terțe persoane la postările sale de pe platforma social-media Facebook, ci întreaga responsabilitate juridică revine, din perspectiva dispozițiilor și a deciziei anterior menționate, strict Facebook Inc., cu sediul în 1 Hacker Way (1601 Willow Road), Menlo Park, California, Statele Unite ale Americii. Totodată, responsabilitatea comentariilor publicate revine fiecărui autor în parte. Altfel, dreptul unora de a comenta la postările altor utilizatori ar putea fi folosit în mod abuziv și nerezonabil, în vederea tragerii pe nedrept la răspundere a celor din urmă, deși fapta căreia i se poate reține vreo responsabilitate civilă aparține în mod firesc exclusiv celor dintâi. Libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO relevantă cauzei⁴.

60. În ceea ce privește libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO relevantă cauzei:

- Articolul 10 paragraful 2 al Convenției lasă foarte puțin loc restricțiilor care vizează discursul politic sau dezbaterile asupra unor chestiuni de interes general (Lingens c. Austriei, Castells c. Spaniei, Thorgeir Thorgeirson c. Islandei).

- Este fundamental, într-o societate democratică, să fie protejată desfășurarea liberă a dezbaterilor politice. Curtea acordă cea mai mare importanță libertății de exprimare în contextul dezbaterii politice și consideră că nu s-ar putea aduce restricții unui discurs politic fără motive imperioase. A permite restrângerea libertății de exprimare în domeniul discursului politic într-un caz sau altul ar afecta, fără îndoială, respectarea libertății de exprimare în general în statul vizat (Brasilier c. Franței; Feldek c. Slovaciei).

- În evaluarea proporționalității unei ingerințe în exercitarea libertății de exprimare trebuie să se distingă cu grijă între fapte și judecăți de valoare. Dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, ultimele nu se pretează la o demonstrație a exactității lor (De Haes et Gijssels c. Belgiei). Pentru judecățile de valoare, obligația de a le dovedi este deci imposibil de îndeplinit și aduce atingere libertății de opinie, element fundamental garantat de articolul 10 (Jerusalem c. Austriei; Brasilier c. Franței).

60.1 În ceea ce privește limitele criticii admisibile, ele sunt mai largi cu privire la un om politic, care acționează în calitatea sa de persoană publică, decât cu privire la un simplu cetățean. Un om politic se expune inevitabil și conștient unui control atent al faptelor și gesturilor sale din partea ziariștilor, a organizațiilor neguvernamentale, ca și a masei de cetățeni, și trebuie să arate o mai mare toleranță în această privință. (Oberschlick c. Austriei (nr. 1) ; Vereinigung demokratischer Soldaten Österreichs si Gubi

⁴ A se vedea <https://www.iuridice.ro/38392/analiza-iurispndentei-cedo-articolul-10-libertatea-de-expriiare-iv-necesara-intr-o-societate-democratica-v-1.html>.

c. Austriei).

Limitele criticii accesibile sunt mai largi cu privire la guvern decât cu privire la un simplu cetățean, sau chiar la un om politic. Într-un sistem democratic, acțiunile sau omisiunile guvernului trebuie să fie plasate sub controlul atent nu numai al puterilor legislative și judiciare, ci și al opiniei publice. (Ozgur Gundem c. Turciei, Incal c. Turciei; Ceylan c. Turciei; Raichinov c. Bulgariei).

60.2 În privința funcționarilor, Curtea a recunoscut de asemenea că limitele criticii admisibile erau mai largi decât în privința unor simpli cetățeni, chiar dacă nu li se pot aplica aceleași criterii ca și oamenilor politici (Oberschlick c. Austriei (no 2); Janowski c. Poloniei; Nikula c. Finlandei). Particularii și asociațiile private se expun unui control minuțios atunci când coboară în arena dezbaterii publice (Jerusalem c. Austriei). Asociațiile se expun unui control minuțios atunci când coboară în arena dezbaterii publice și în consecință trebuie să facă dovada unei mai mari toleranțe față de criticile formulate de opozanții lor cu privire la obiectivele lor și la mijloacele folosite pentru atingerea acestora (Paturel c. Franței).

61. Reclamatul susține că acuzațiile care i se aduc de către petentă sunt supuse subiectivismului, ba mai mult sunt tributare unei mentalități etnocractice. Președintele fundației petente, care se prezintă ca apărător al drepturilor omului, este un susținător acerb al eliberării celor doi cetățeni români de naționalitate maghiară, Beke Istvan și Szocs Zoltan, care au avut intenția să atenteze la viața reclamatului și a altor români în anul 2015, cu prilejul aniversării, la Târgu Secuiesc, a Zilei Naționale a României. Acesta menționează că cei doi ispășesc la ora actuală o pedeapsă privativă de libertate, fiind condamnați definitiv pentru acte de terorism.

62. Reclamatul declară că toate acțiunile și scrierile sale au fost pentru afirmarea și apărarea identității naționale românești, nefiind îndreptate împotriva unei etnii anume. Faptul că, în diverse moduri, s-a manifestat împotriva direcției de acțiune și de concepție a unor lideri, reprezentanți ai comunității maghiare, nu înseamnă, în opinia sa, că a blamat întreaga etnie maghiară. Acesta susține că a atras atenția asupra unor aspecte istorice ce țin de fenomenul maghiarizării, documentat de nenumărate studii istorice și sociologice, nepresupunând că generalizează vina acestui fapt asupra minorității maghiare.

63. De asemenea, reclamatul susține că, față de activitatea sa patriotică, a constatat că este acuzat de fundația petentă de "comportament discriminativ, degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din țară", în virtutea unor interpretări tendențioase și răstălmăciri provocatoare. Astfel, reclamatul solicită CNCD să ia act că activitatea sa patriotică, pusă în slujba neamului românesc, este în totală concordanță cu legea fundamentală a țării, Constituția României, precum și cu toate legile subsecvente care reglementează promovarea, respectarea și apărarea valorilor naționale, istorice, culturale, identitare, morale și spirituale ale neamului românesc.

64. Partea reclamată precizează că, întotdeauna și fără echivoc a respectat, respectă și va respecta valorile și religia comunităților etnice conlocuitoare pe teritoriul României. Este de notorietate publică că toate acțiunile patriotice pe care le-a întreprins, inclusiv cele realizate în colaborare cu autoritățile statului, s-au desfășurat în bune condiții, pașnic și non-conflictual. Toate acestea au fost apreciate de-a lungul timpului, inclusiv de etnici maghiari, iar în acest sens există o multitudine de mărturii.

65. Astfel, în opinia părții reclamate, sesizarea formulată de petentă vădește intenția

acesteia de a crea o stare conflictuală prin acuzațiile ce i se aduc, realizată prin interpretări și răstălmăciri răutăcioase, tendențioase și chiar șovine la adresa sa. Acesta consideră un act de rea-credință din partea acuzatorilor săi denaturarea situației de fapt, prin omiterea prezentării întregii sale activități, raportată la comunitatea maghiară din România, așa cum acesta a arătat mai sus.

66. În concluzie, partea reclamată solicită respingerea petiției ca nefondată și netemeinică.

67. În susținerea punctului său de vedere, partea reclamată a atașat la dosar înscrisuri reprezentând: raportul comisiei parlamentare de audiere a persoanelor, elaborat în 1991 (cunoscut sub numele de Raportul Harghita-Covasna), studii sociologice, cronica bisericii ortodoxe Bățanii Mari publicată în Revista Angvistia, studii, lucrări istorice, discursuri, comunicate, sesizare făcută către CCR asupra legii privind Codul administrativ, articole de presă, planșe foto privind anumite activități desfășurate, alte înscrisuri (Anexe 1 – 5, filele 57-221 la dosar).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la ***situații egale*** trebuie să corespundă un ***tratament egal***,
- la ***situații diferite***, *tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat*”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

68. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare fiind supuse analizei afirmațiile părții reclamante realizate în textele postate pe platforma de social-media Facebook în perioada februarie – iulie 2019, respectiv la datele de 07 februarie, 16 martie, 18 martie, 1 aprilie, 19 aprilie, 20 mai, 22 mai, 24 iunie, 27 iunie, 28 iunie, 30 iunie și 5 iulie 2019, activitate publicistică care a generat de la cititorii paginilor de Facebook ale autorului, diverse comentarii considerate incitatoare și discriminatorii.

69. În drept, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare OG nr. 137/2000).

70. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părții reclamante, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

71. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim,
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

72. Prima cerință, cea a *existenței unei prevederi legale*, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2, alin. (8) din OG nr. 137/2000 potrivit căruia „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

73. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane.

74. Protecția demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile din textele publicate, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic legat de comunitatea maghiară și limba maghiară, ori
- un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup – astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

75. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

76. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

77. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („*pressing social need*”).

78. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.) În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

70. În scopul de a determina dacă substraturile mesajelor din textele postate de partea reclamată, obiect al prezentei sesizări, constituie instigare la ură prin care se încalcă dreptul la demnitate al persoanelor ce aparțin comunității maghiare, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor din postările și textele publicate pe Facebook.*

Obiectivul urmărit de reclamată

71. Obiectivul urmărit de reclamată este important: a dorit acesta să disemineze prin afirmarea opiniei lui în mesajele postate și informarea publicului cu privire la un subiect?

În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

72. Colegiul director apreciază că, în speță, prezentarea părții reclamate a avut rolul de a informa publicul cu privire la anumite evenimente politice, istorice, culturale, sociale, educaționale, religioase, postarea textelor venind să exprime atât ideologia proprie a autorului cât și preocuparea acestuia de promovare a tradițiilor românești cu scopul de păstrare și dezvoltare a identității naționale. De asemenea, unele postări se referă la acțiuni și evenimente organizate de anumite persoane desemnate și individualizate de demersul istoric, autorul luând în discuție un fenomen studiat de specialiști și care este dezbătut de istoriografie.

Contextul în care a fost făcută afirmația

73. Afirmațiile au fost făcute în cadrul unor texte publicate pe paginile de social-media Facebook ale reclamatului, sub mai multe titluri, cu ocazia unor evenimente sau acțiuni, postări care au generat comentarii și mesaje din partea publicului, unele fiind în contradicție.

74. Partea reclamată își exprimă propria opinie cu privire la evenimente din istoria recentă (asupra căreia nu există încă o reconciliere), descriind o serie de activități patriotice, culturale, politice, filantropice și în context spiritual, scopul fiind informarea publicului, prin publicarea de texte și prin prezentarea unor evenimente istorice ce fac trimitere la surse istoriografice consacrate și la documente oficiale.

75. Astfel, Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică, cu privire la opțiunea proprie a părții reclamate, neaducând atingere persoanelor dintr-o anumită categorie etnică.

Conținutul afirmațiilor

76. Partea reclamată a publicat pe platforma de social-media Facebook mai multe texte cu următoarele titluri, din care redăm în extras:

- *Teritoriul* (publicat în data de 7 februarie 2019) în care se etalează identitatea națiunii române iar cetățenii care aparțin altor minorități sunt considerați ca fiind musafiri tolerați.

Teritoriul.

În cadrul teritoriului național nu există spații multietnice, multiculturale. Teritoriul național se definește din punct de vedere divin ca fiind monoetnic, el este sfânt, căci este rânduit de Dumnezeu să fie al Neamului Românesc. Teritoriul se definește așadar prin Voința Divină, prin Neamul primordial pe care Dumnezeu l-a lasat aici cu specificul său etnic. De aceea noțiunile de spațiu multietnic, multicultural, în zonele teritoriului național în care trăiesc și etnii străine neamului românesc sunt lipsite de fundament. Aceste etnii nu caracterizează paradigma teritoriului, ci, cel mult intră într-o simplă statistică. Actul divin de proprietate și identitate asupra teritoriului este pe un singur nume, transcende formulele de omenești de definire ale spațiilor din cadrul teritoriului. Acestea au menirea de a dilua sau chiar dizolva identitatea primordială a teritoriului. Spre exemplu dacă într-un județ din România cum ar fi Harghita, trăiesc 85% etnici maghiari, județul respectiv nu se definește ca fiind unul multietnic, identitatea lui fiind divin-românească, înscriindu-se în voința divină a teritoriului național; la fel este și cazul județului Covasna sau al "vestitului,, oraș „multietnic și multicultural” Timișoara. Numărul oamenilor de alte etnii alcătuiește o statistică dintr-o anumită unitate administrativă, nu generează și definirea identitară. Numărul este irelevant. Mai simplu spus, dacă într-o cameră din locuința noastră sunt printr-o anumită conjunctură musafiri poftiți sau nu, asta nu înseamnă ca acea cameră nu aparține casei în aceeași măsură ca celelalte camere. Locul respectiv "musafirii", nu generează un alt act de proprietate și identitate.

Capacitatea noastră de a ne raporta la paradigma divină, nu la cea generată de statistici, ne dă forța care ne păstrează pe Linia Neamului, ne oprește să facem concesii, compromisuri de gândire și acțiune. Actele de identitate pe acest teritoriu ne-au fost făcute de Dumnezeu nu de primării, sunt consfințite de sângele familiilor noastre, petcetluite de lutul

amestecat cu sânge care ne-a plămădit casa. Arhitectura este din Oase si Sfinte Moaște, acestea sunt Temelia Teritoriului Național.

- *Nu uit, nu iert* (publicat la data de 16 martie 2019) în care se fac afirmații cu privire la situația din comuna Vighiș, menționând că acel loc ar fi fost populat de români care au fost uciși, alungați, maghiarizați și astfel s-ar fi ajuns la actuala componență etnică.

Nu uit, nu iert.

Fiind creștin ortodox pot ierta răul care mi s-a făcut mie personal, ca om; dar nu este în căderea mea să iert răul făcut de cineva Neamului meu. Cine sunt eu să iert în numele Neamului, în numele poporului? Pur și simplu nu am "competența" necesară.

Unul dintre ultimii români din Vârghiș, sat aproape complet maghiarizat din Covasna. trage clopotul ce abia se mai ține de lemnele ce scârție din toate încheieturile la fiecare bătaie de inimă. Cum pot eu să-i iert pe cei care-au ucis aici Neamul meu? Pe cei care au îngropat aici România? Le-au schimbat românilor limba, credința, până și numele de pe morminte. Nici acolo nu-i lasă să fie români. Numai ochii lui Nicolae nu i-au putut schimba. Au rămas negri precum pământul ce acoperă crucile celor vechi. Pietrele ce răsar din țărână mai ne spun acum că aici, odată, eram noi Nu, nu pot ierta palma ce smulge chiar și acum lacrimi din aceste pietre care ca niște brațeperate se înalță din iarbă, încâpățânându-se peste veacuri să strige Prezent. Un strigăt ce străbate toate straturile Istoriei un strigăt ce se va auzi, neîntrerupt, ca un Clopot al cărui glas nu poate fi frânt, până la Judecata de Apoi. Cu el, ne vom prezenta în fața Lui, ca Neam în fața Lui Dumnezeu voi spune, Iartă-mă Doamne că n-am putut să-i iert. Pe cei care au ucis generații, pe cei care-au legat în lanțuri Sfinți, Martiri si Eroi, pe cei care au vândut pe arginti păduri și munți și aur. Pe cei care-au schimbat destine și-au omorât poeți, și versuri au încătușat. Pe cei care au tras pe roată și Voievozi au ucis. Pe cei ce vor să înfrângă Grădina Maicii Domnului. România!

- *Publicarea unui citat din publicistica lui Eminescu, respectiv un pasaj din Ecuilibrul* (la data de 18 martie 2019), citat în care se fac afirmații la adresa maghiarilor, postare ce a fost raportată ca fiind denigratoare și a fost ștearsă de către moderatorii site-ului.

"Ungurii, un palat de spume mincinoase... Să ne uităm deplin sub zdreanța de purpură ce o pun ei pe profunda lor mizerie și să vedem cum faptele concrete izbesc în față acele abstracțiuni statistice ce ei le prezintă lumii și cum toată viața lor publică e o parodie" — Mihai Eminescu - Romanul Absolut

Articolul pentru care Eminescu a fost cautat de organele maghiare –

<https://www.mihai-eminescu.ro/ecuilibrul-de-mihai-eminescu/>

- *Publicarea unui text despre faptul că în Parlament se va discuta proiectul Codului administrativ* (la data de 1 aprilie 2019)

De va fi nevoie din nou voi striga Prezent la București! Începând de astăzi, până pe 3 aprilie, în comisia comună a camerelor din Parlament, se dezbate încă odată Codul Administrativ după ce Curtea Constituțională l-a picat anul trecut. Cel mai probabil însă, Guvernul va da o Ordonanță de Urgență pentru această lege prin care limba maghiară ar putea să devină a doua limbă oficială în stat, la pachet cu pensiile speciale. Urmărim cu o extremă atenție dacă se vor produce modificări ESENȚIALE la Codul Administrativ așa cum ar fi firesc, în urma deciziei CCR din noiembrie 2018. Nimeni să nu creadă măcar o clipă că abandonăm lupta. Nimeni să nu-si facă măcar nici cea mai mică iluzie că vom ceda. Dacă PSD speră că presiunea exercitată de UDMR asupra guvernului va fi mai mare decât cea a românilor din întreaga Țară, se va înșeala amarnic. Voi credeți în nebunia voastră că românii vor ceda Covasna, Harghita Mureș, întreg Ardealul până la Cărei? Voi credeți că vom accepta epurarea etnică ce se va produce în Administrația Centrală, prin acest Cod Administrativ? Aveți impresia că vom ceda Suveranitatea?

Readuc aminte că prin Codul Administrativ, în forma de anul trecut, limba maghiară devine a doua limbă oficială în stat. Niciun cetățean român nu se va putea angaja în Administrația Centrală, prefecturi și deconcentrate, fără să știe limba maghiară. Cunoașterea acestei limbi străine va deveni o OBLIGAȚIE pentru FIECARE angajat din aceste instituții. Angajații români vor fi înlocuiți pe filieră politică UDMR, cu etnici maghiari. O mare parte din tentoriul național va deveni stat în stat, autonomia teritorială pe criterii etnice devenind o realitate Vom fi Scut împotriva acestui lucru, vom lupta până la capăt.

Cu Dumnezeu înainte!

- *Publicarea unui text pe subiectul Codului administrativ* (la data de 19 aprilie 2019)

Le spunem clar răspicat NU vom accepta Codul Administrativ, Nu vom accepta ca limba maghiară să devină a doua limbă oficială în stat!

Coaliția PSD-ALDE se pregătește (foarte posibil chiar în Săptămâna Mare) să-i vândă pe 30 de arginți (pensule speciale) pe românii din Ardeal, celor de la UDMR. Iată ce a declarat miercuri Liviu Dragnea: „Astăzi am adoptat câteva hotărâri care sunt importante, și anume Codul administrativ să se adopte prin ordonanță de urgență într-o perioadă rezonabilă (...) Vom discuta și cu colegii de la UDMR și împreună vom lua o decizie" a spus Liviu Dragnea în Parlament, la finalul ședinței CEXN al PSD, potrivit Agerpres.

"Urgența" este mare deoarece aparatul de partid (aleșii locali) trebuie stimulat la alegeri prin asigurarea pensiilor speciale. Pentru acești 30 de arginți ai lui luda, Guvernul deschide larg ușa autonomiei teritoriale pe criterii etnice, nu numai în Harghita, Covasna, Mureș, ci până la granița cu Ungaria, pe tot teritoriul pierdut în 1940 prin Dictatul de la Viena și recucerit cu sânge și jertfă de trupele armatei române în cel de Al Doilea Război Mondial. Prin Codul Administrativ, declarat anul trecut neconstituțional de către CCR, angajații prefecturilor și deconcentratelor (toate instituțiile aflate în subordinea prefecturilor) vor fi OBLIGAȚI să cunoască limba maghiară. Se va produce astfel o a doua epurare etnică de data aceasta la nivelul Administrației Centrale, după cea care a avut loc la nivelul administrației locale. PSD impune în acest sens varianta Ordonanței de Urgență, mult mai simplă și bineînțeles mai rapidă pentru ei. Odată publicată în Monitorul Oficial, Ordonanța își exercită efectele. Legea va trebui mai apoi să treacă și prin Parlament dar

fără un termen de timp specificat. Textul Ordonanței în condițiile în care acesta va fi elaborat, conform declarațiilor lui Dragnea "împreună cu UDMR", nu va suferi modificări esențiale față de cel de anul trecut.

Așadar, noi românii aflați în Duhul Neamului rămânem pe bancade. Lupta pentru România continuă. Fiți absolut siguri, voi ce vă pregătiți de Trădare, că vom avea știința și mai ales Ajutorul Lui Dumnezeu de a putea avea de partea noastră o mare parte a poporului român a acestui popor minunat ce se încapățânează să nu

- Publicarea unui text pe subiectul înconjurării județelor Harghita și Covasna (la data de 20 mai 2019)

„Nu există graniță în inima Țării! Nu acceptăm sârma ghimpată cu care extremiștii maghiari vor să înconjoare județele Harghita și Covasna!

Acest vechi spațiu românesc al Harghitei și Covasnei, vatră dacică, este îmbibat de sângele mucenicilor care nu s-au lepădat de credință, limbă și neam. El este înnobilit de rezistența românilor care n-au vrut să plece!

Numai după decembrie 1989, extremiștii maghiari au izgonit mii de români de pe aceste meleaguri: preoți ortodocși militari, învățători, profesori sau specialiști în diverse domenii. Despre maghiarizarea forțată de după Dictatul de la Viena (1940), ale cărei traume sunt încă vii, o să revin. O să spun deocamdată că ocupanții unguri, prin teroarea exercitată, au forțat mai mult de două treimi din români să părăsească cele două județe.

Astăzi, celor rămași li se transmite de către politicieni maghiari și români trădători să învețe obligatoriu limba maghiară, să-și trădeze credința, să-și educe copiii în limbă străină, să nu mai fie români! Intoleranța maghiară merge până acolo încât a împins separaționismul și în rândul morților! Nici măcar în cimitire nu mai suportă maghiarii să stea alături de români.

Această maghiarizare forțată a oamenilor, a numelor, a școlilor, a străzilor și localităților a morților pare fără de sfârșit în acest areal, chiar și în timp de pace aparentă. Sunt localități în această "enclavă" în care românii mai aud limba maternă doar în biserică, sunt zone în care vezi doar ruinele bisericilor dărâmate la ordinul hortiștilor și al administrației maghiare locale, ca urme ale realității că pe aceste locuri au fost odată români. Iar dacă-i cauți în cimitire, vei găsi crucile lor purtând nume maghiarizate.

Aici se vede maghiarizarea, aici se vede disoluția autorității statului român, aici se văd rănilor profunde ale românilor care și-au pierdut limba, dar te îmbrățișează cu lacrimi în ochi, pentru că ei se consideră în continuare "români până la pământ" (cazul țăranilor români din satul harghitean Doboși).

Părintele Ilie Moldovan un mare apărător al românilor din Harghita și Covasna, spunea că neamul poate fi pierdut pe pământ, dar nu și în cer! Acesta este motivul pentru care am mers la Doboșeni și Herculian unde am simțit dureros pustiul etnic românesc, sau la Vârghiș și Baraolt, unde mai sunt o mână de români. Părintele Ilie îi pomenea an de an pe românii de la Bodogaia, acolo unde agresiunea vrăjmașilor a dus la dispariția totală a românilor. Unde nu au mai găsit români, agresorii au dărâmat bisericile. Același părinte Ilie povestea cum, în 1848, ocupanții maghiari strigau la Albac că l-au ucis pe Dumnezeul românilor.

Și pentru că l-am evocat pe Părinte, îmi vine în minte strigătul său, auzit de mulți români din Harghita și Covasna: "Ne pierde neamul?"

Duhul Părintelui Ilie Moldovan va fi alături de noi la cimitirul din Valea Uzului, la pomenirea după datină a eroilor români din cele două războaie, căzuți pentru eliberarea pământului românesc. E dreptul lor să-și odihnească trupurile în pace până la a doua venire a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos!

Fotografie postată este realizată după Sfânta Liturghie de la Doboșeni (octombrie 2017), organizată la inițiativa Asociației "Calea Neamului".

După ocupația maghiară din 1940, credincioșii ortodocși din Doboșeni, care se pregăteau de sfințirea bisericii au fost obligați, sub amenințarea armelor, să-și dărâme biserica. Era începutul reeducării etnice!"

- Publicarea unui text cu privire la numele românilor care devin maghiarizate (la data de 22 mai 2019)

Sfășietor un Clopot ne cheamă! El este Cântecul morților români maghiarizați.

Se plâng unii că Eroii Români au Cruci în Cimitire, când uită cum Ion Crăciun și Radu Elisabeta din Botezul cu Apă au fost îngropați cu nume străin la botezul cu pământ.

Nici în morminte nu ne lasă să ne odihnim ca români. Pământul l-ați cucerit odată vremelnice, dar Cerul, Cerul Strămoșilor nicicând!

- Publicarea unui text cu privire la organizarea unui eveniment ce a avut loc în orașul Gheorghieni (la data de 24 iunie 2019)

„Spiritul românesc" are sălile Casei de Cultură din Gheorghem Harghita închise ..este loc doar în hol.

Iată ce aflăm de la prietenul nostru Moldovan Vaier, artist folk: „Anunțată și aprobată, manifestarea de la Gheorgheni (Galele Naționale de Folk „Spirit Românesc") a fost brusc sugrumată de așa ziișii oficiali prin refuzul de a deschide sala de spectacole. Spiritul Românesc supraviețuiește însă. Îngrămădiți, supărați dar totuși bucuroși să ne reîntâlnim unii cu alții, am declarat holul Casei de Cultură, teritoriu liber de constrângeri".

Dacă vremea nu a permis desfășurarea manifestării în curtea interioară, de ce totuși li s-a refuzat deschiderea sălii din incintă mai ales că acolo se afla și sonorizarea? Au venit oameni ai folkului din mai multe părți ale țării, unii de la mare distanță pentru a cânta într-un hol. Au improvizat cum s-a putut, atmosfera a fost până la urmă frumoasă și caldă datorită duhului românesc dar gustul amar rămâne.

În general, provocările mai mici sau mai mari vor continua, "agenda" este deja făcută în acest sens. Rămâne de văzut până unde se va întinde coarda (la maximum cred eu) și mai ales rămâne de văzut care va fi atitudinea noastră; când vorbesc de atitudinea noastră nu mă refer în primul rând la răspunsul nostru la provocările prevăzute, ci în primul rând la agenda noastră.

Cu Dumnezeu înaintea, ne vedem pe 4 august la București. Aniversăm 100 de ani de când Armata Română a făcut "agenda" în Ungaria și a spulberat comunismul. Cum se raportează liderii maghiari la acest eveniment prin care am salvat atunci poporul maghiar de un regim criminal?

- Publicarea unui text cu privire la organizarea unor cursuri de limba maghiară în orașul Bacău (la data de 24 iunie 2019)

Maghiarizarea în jud Bacău începe la puțin timp după 1990. mai întâi în zona Ghimeș-Făget, procesul extinzându-se mai apoi spre tot județul, inclusiv pe linia Palanca- Dărmănești. Cazul Cimitirului Internațional de la Valea Uzului se referă la maghiarizarea morților, a Istoriei, peste mormintele soldaților români și de alte naționalități căzuți în cele două Războaie Mondiale fiind amplasate ILEGAL, fără nicio autorizație, în 1994, 600 de cruci pentru "unguri". Aceștia se pare că s-ar fi sinucis în război, căci conform logicii maghiare lângă ei nu ar fi murit nimeni. E și asta o "treabă". Dar să vedem un fragment din începuturile maghiarizării celor vii prin sistemul de învățământ, tot ilegal inițiat. Între timp înstrăinarea prin școală a căpătat forme "curate", Ministerul Educației Naționale acceptând din păcate forme de școlarizare care merg pe principiul "nu ești ungar? te convingem noi că ești". Iată o parte dintr-un articol din ziarul „Curentul” apărut în 2001, care dezvăluie o stare de fapt de-a dreptul năucitoare:

„În localitățile băcăuane Cleja și Pustiana a fost înființat un sistem paralel de învățământ în limba maghiară. Despre aceasta situație, Ministerul Educației și Cercetării a primit recent un raport întocmit de Inspectoratul Școlar Județean Bacău privind cercetarea modului în care s-au organizat, neautorizat, unele forme de instruire și educație în limba maghiară de către Asociația Ceangăilor Maghiari din Moldova și de Fundația Siretul, din cele două comune. Conform documentului, finanțatorul acestui sistem de învățământ este un dubios personaj, Atila Hegheli, școlile ilegale funcționând sub acoperirea celor două ONG-uri. În sistem au fost racolați romani care au fost instruiți în Ungaria și care acum pregătesc copii romani pentru idealuri maghiare. La școli se preda, după ore, materii ca limba maghiară, istoria și geografia statului vecin, dar și cursuri de religie. Sistemul de notare a elevilor se face pe puncte. Elevii care obțin 10 puncte beneficiază de o excursie gratuită la Cluj, iar cei care obțin 20 de puncte sunt duși în Ungaria. După -inițierea- în aceste școli, copiii sunt trimiși la școli oficiale de limba maghiară, din Harghita, următoarea etapă fiind, probabil, Ungaria. -Curentul- a intrat în posesia unui raport, extrem de detaliat, al Inspectoratului Școlar Județean-Bacău, înaintat recent Ministerului Educației și Cercetării. Este vorba despre un -Raport privind cercetarea modului în care s-au organizat, neautorizat unele forme de instruire și educație în limba maghiară de către «Asociația Ceangăilor Maghiari din Moldova» și de Fundația «Siretul», din localitățile Cleja și Pustiana, județul Bacău-. Prezentăm în exclusivitate, date și concluzii din acest raport în contextul în care Guvernul cerea recent Parchetului General să ancheteze cazurile în care se considera că autoritatea statului este subminată în anumite zone ale țării.

Organizatorii școlilor ilegale nu au fost de găsit.

La 9 nov a c, la Inspectoratul Școlar Județean-Bacău, a fost înregistrată o sesizare a cadrelor didactice și a Consiliului reprezentativ al părinților din comuna Cleja, în numele cărora au semnat 3 directori de școli din comuna și președintele acestui Consiliu, prin care se informa ca în comuna, Asociația Ceangăilor Maghiari din Moldova (ACMM) a înființat un sistem paralel de învățământ, în limba maghiară. În urma acestei sesizări s-a constituit o comisie formată din reprezentanți ai Inspectoratului Școlar, ai școlilor din comuna, ai primăriei comunale și ai presei locale, comisie care s-a deplasat la fața locului pentru documentare. Comisia nu a putut discuta cu Andrei Duma, președinte al Fundației Siretul și Atila Hegheli, finanțator al școlilor ilegale care au refuzat invitația de a participa la discuții iar, reprezentantul ACCM, Benchea Pavel era plecat din comuna. În schimb au participat la discuții doamna Istoc (sora lui Benchea) proprietara a spațiului în care funcționează una din școli, care s-a declarat ceangaită și se vrea maghiară, dar -tantalaul de barbatu-meu mi-a declarat copilul roman-. Sora lui Benchea mărturisea cu nonșalanta ca nu o interesează legile statului roman. În schimb, o alta proprietara de spații, închiriate unei școli ilegale, dna Hodorici, mărturisea ca și-a închiriat casa pentru bani și ca deși se considera romanca, crede ca e bine ca tinerii să învețe maghiara pentru ca le prinde bine în munca la negru din Ungaria.

Școli ilegale, dar ademenitoare.

Una din școli este organizată în -Casa ceangăilor- și aparține fundației -Siretul- și este finanțată de Atila Hegheli. Din orarul afișat pe holul școlii și din materialul didactic s-a descoperit ca se predau cursuri de limba maghiară. Într-o sala de curs se afla o hartă, în limba maghiară, a Europei centrale, un raft cu cărți în limba maghiară, trei table. Biblioteca era incuiată. Școala are centrala proprie pentru încălzire, apa curentă, interiorul este atrăgător, oferindu-se elevilor condiții pe care nu le au acasă. Elevii care urmează cursurile de după-amiaza, primesc puncte pentru răspunsurile lor. Cei care primesc 10 puncte beneficiază de o excursie gratuită la Cluj, iar cei care primesc 20 de puncte merg în Ungaria. În perioada excursiilor, activitatea școlii de stat este sabotată, elevii preferând excursiile în locul orelor. La Pustiana, directorul școlii, profesorii și părinții au informat membrii comisiei ca școala ilegală își are sediul în casa lui Petru Biliboc, și se predau cursuri de limba, istorie și geografie maghiară precum și religie. Lecțiile sunt predate de Eugen Biliboc, despre care tatăl sau spune ca nu știe -ce l-a apucat de s-a dat cu ACMM-, dar a mărturisit ca acesta a fost întreținut de maghiari la universitate și ca nici nu știe dacă diploma acestuia este acreditată de MEC."

- Publicarea unui text despre Cimitirul Eroilor din Valea Uzului (la data de 27 iunie 2019)

Aflăm din presă că o delegație a Ministerului Apărării din Ungaria se va deplasa la Valea Uzului să cerceteze pe teren care e situația cu morții, cu crucile care e situația în general.

În general ar trebui să li se spună domnilor de la Budapesta care nu văd bună deloc situația din cauza celor 52 de Cruci ale Ostașilor Români și a Monumentului, care cică nu au avut nu știu ce aviz, că TOATE cele 600 de cruci care marchează soldații unguri au fost puse ILEGAL în anul 1994, FĂRĂ NICIUN FEL DE AVIZ din partea mciunui minister, fără niciun fel de autorizație, inclusiv fără acordul Oficiului Național Cultul Eroilor.

Ministrul ungar de externe declară în același timp că Cimitirul Internațional al Eroilor de la Valea Uzului trebuie să revină la starea inițială. Păi în starea inițială cele 600 de cruci ale soldaților unguri NU existau. Existau în schimb cruci ale Eroilor Români și un Monument dedicat acestora, care au fost arse și dărâmate de maghiari în anul 1994.

Sperăm ca în urma vizitei delegației din Ungaria să nu se ajungă cumva la concluzia că cele 52 de cruci și Monumentul trebuie dărâmate sau mutate în alt loc, mai la margine... mai în pădure... că nu e bine, nu e bine chiar deloc să se facă acest lucru. Crucile nu sunt pionii ce pot fi mutate, Crucile nu se dărâmă, Crucile nu se negociază iar cinstirea Eroilor nu se contracarează cu contramanifestașu, ilegale bineînțeles

Urmărim si noi situația cu un maximum de interes, îngrijorare, atenție.

- **Publicarea unui text despre sentința Tribunalului Prahova privind hotarul administrativ dintre județele Neamț și Harghita (la data de 28 iunie 2019) si continuat printr-un alt text pe aceeași temă (la data de 29 iunie 2019).**

Cheile Bicazului, o a doua Vale a Uzului? Nici românii din Neamț nu se vor lăsa! Suntem alături de ei! Borboly Csaba (președintele Consiliului Județean Harghita) este cel care a întreprins demersurile pentru trecerea administrativă a Cheilor Bicazului din jud. Neamț, în Harghita. Același Borboly Csaba a legat cu lanțuri poarta Cimitirului Internațional al Eroilor din Valea Uzului, jud. Bacău organizând împreună cu Tamaș Sandor, președintele Consiliului Județean Covasna, o contramanifestație având drept scop blocarea manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor. În acest sens, Asociația Calea Neamului, în calitate de coorganizatoare a manifestărilor comemorative, a înaintat o sesizare către Poliția Orașului Dârmănești cu privire la organizarea contramanifestației de către cei doi cetățeni pomeniți mai sus. Așteptăm cu interes sporit finalizarea cercetărilor, contramanifestația având o gravitate mai mare decât organizarea unei manifestații ilegale, pentru acest din urmă fapt, organele de ordine airtosesizându-se deja. În petiția noastră am adus toate argumentele necesare pentru sancționarea celor doi, care au blocat accesul la locul desfășurării acțiunii noastre atât prin lanțurile care legau poarta cimitirului cât și prin comasarea unui grup de persoane în fața accesului la locul comemorării, blocare care s-a prelungit după ora 17, ora la care era prevăzută începerea ceremoniilor de cinstire a Eroilor Români. Contramanifestația a fost premeditată și chiar asumată public de către cei doi, care s-au folosit în acest sens atât de funcțiile publice cât și de cele politice pe care le dețin.

Trecerea Cheilor Bicazului din punct de vedere administrativ de la Neamț la Harghita nu este o simplă dispută între două județe, este o altă "cheie" aici la fel ca la Valea Uzului Revin cu explicații, detalii. Doamne ajută!

.....
Nu este o simplă dispută administrativă între două județe, cea dintre Harghita și Neamț, pe chestiunea Cheile Bicazului. După cum bine se știe, planul liderilor structurilor maghiare este obținerea autonomiei teritoriale pe criterii etnice, autonomia așa zisului ținut secuiesc și nu numai, scopul final fiind obținerea unui cordon până la granița cu Ungaria adică reconstituirea vechilor frontiere ale Imperiului. Ei vor ca localitățile din est și sud-est ce se aflau odată pe linia "Graniței de 1000 de ani" să vină către județele Harghita și Covasna (miezul "ținutului", acesta cuprinzând în "logica" lui și părți din județele Mureș, Neamț, Alba, Bacău, Cluj), pe principiul că, reconstituirea "granițelor" este bine și mai lesne de făcut (folosindu-se de aceste dispute administrative derulată pe cale juridică) ÎNAINTE de declararea oficială a autonomiei "ținutului secuiesc". Cu alte cuvinte ei se folosesc acum de diverse tertipururi juridice, invocând teritoriul fostelor scaune secuiești pentru a trasa de pe acum hotarele încă nedecarate oficial, ale viitorului teritoriu autonom pe care visează să-l posede. Cheile Bicazului sunt în acest sens o miză deosebit de importantă, atât din punct de vedere simbolic (asemenea Cimitirului Internațional al Eroilor Valea Uzului) cât și din punct de vedere economic, zona având un potențial turistic deosebit.

Așadar, disputa pentru acest obiectiv, Cheile Bicazului, intră în contextul vechiului slogan "Nem! Nem! Soha!", nerecunoasterea Tratatului de la Trianon, slogan pe care Borboly Csaba și alți lideri ai comunității maghiare, îl au în minte și-n suflet în fiecare zi, ceas, clipă...

- **Publicarea unui text privind participanții la o manifestare organizată în Piatra Neamț, care au protestat pe tema hotarului administrativ dintre județele Neamț și Harghita (la data de 30 iunie 2019)**

Cheile Bicazului sunt ale jud Neamț!

Fiecare român o știe. Ștefan cel Mare și Sfânt al Moldovei Aici a fost! Iar Duhul Sau nu moare!

Câteva sute de oameni frumoși și demni au ieșit în centrul orașului Piatra Neamț pentru a-și exprima hotărârea ca simbolul județului, Cheile Bicazului, să nu fie trecut în mod arbitrar la Harghita, după dorința unor lideri UDMR de a redesena conturul graniței fostului Imperiu Austro-Ungar. Nemțenii alături de care am fost și noi, le-au transmis astfel un mesaj clar autorităților jud. Neamț să se implice cu toate resursele în această dispută administrativă dintre Harghita și Neamț. Deși organizatoarea protestului, Roxana Mihaila, a avut numai câteva zile la dispoziție pentru mobilizarea oamenilor, protestul a fost unul reușit, primul cuvânt care îmi vine în minte, fiind „Frumos”.

Copiii și tinerii în costume naționale au fost Imaginea acestui Marș, atmosfera întregii manifestări exprimând emoție și voință, demnitate și hotărâre. Celor din Piatra Neamț li s-au alăturat și oameni din localitățile învecinate dar și români veniți de mai departe, din Comanesti, Darmanesti (am avut bucuria să o revăd pe prietena noastră Ionela Sporici Vrinceanu), Târgu Secuiesc și Brașov. Mihaela Aionesei și Anita Toporeanu însoțindu-mă la acest drum.

Lupta pentru normalitate, pentru Cheile Bicazului în jud. Neamț de-abia începe. La fel și mobilizarea noastră.

Doamne ajută fraților!

- **Publicarea unui text cu titlul *Stop în Ungaria* (la data de 5 iulie 2019)**

STOP Ungaria în România! Acesta este fondul mitingului de duminică, ora 17 din Piața Victoriei, București. Cine are certitudinea că s-a umplut paharul să răspundă Prezent!

Culmea obrăzniciei! UDMR. această asociație cu pretenție de partid de nici 5%, care învârte pe degete partidele și guvernele din România, se declară nemulțumită de Codul Administrativ!!! UDMR nemulțumită? Da, pentru că Ungaria vrea mai MULT! Dar oare știți că la ora actuală românii din consiliile județene din Covasna și Harghita ascultă ședințele de consiliu în căști pentru traducerea din maghiară în română? Dispozitive care de multe ori nici nu funcționează? Știți că la conferințele de presă ale instituțiilor publice din Harghita se vorbește în unguerește și că ziaristii români înțeleg doar „bună ziua” și la revedere”? Știți că sunt primării în care este IMPOSIBIL să te înțelegi cu ORICARE angajat de acolo în limba română? Dar ei, ștabii UDMR, cu conturile pline de milioane de euro din Ungaria și din pădurile României, sunt în continuare nemulțumiți... sunt nemulțumiți că mai există totuși români, sunt nemulțumiți și pun lanțuri pe cimitirele Eroilor, sunt nemulțumiți că "fluturăm", cum le place unora să zică, Tricolorul românesc... și că nu e bine, că suntem extremiști", că avem cruci "ciudate" pe morminte, că suntem români, că mai respirăm aer...

Asta pentru că UDMR întotdeauna vrea MAI MULT, Ungaria de fapt vrea autonomia teritorială a întregului Ardeal, nu numai a așa-zisului ținut secuiesc. Vor să ne șteargă cu totul de aici, maghiarizează până și morții, că nu degeaba stă popa ungar la poarta familiilor mixte din multe localități din Covasna, Harghita și Mureș, să îngroape mortul în cimitirele lor schimbându-i numele românesc de botez. Vor să ne ia Crucile Eroilor hectar cu hectar de pământ din Ardeal, până ne trezim cu totul că nu mai suntem stăpâni pe nimic. Spun unii că nu ne iau ungarul Ardealul în spate și fug cu el în Ungaria... deștepților, ce deștepți mai sunteți, nu fug nicăieri, ci "doar ne pun granițe în interiorul țării, "doar" depopulează Centrul României de români.

Îi anunțăm, că atât ei, cât și trădătorii, vor avea un an greu 2019, iar anul care vine, cu Trianonul, va fi și mai greu. Măi "băieți", măi tovarăși care visați la Regiunea Autonomă Maghiară, să vă între bine de tot în cap: NU NE LĂSĂM!

Textele reprezintă o percepție proprie și personală a autorului, surprinsă din perspectiva lui, ce vine ca răspuns la puncte de vedere diferite cu privire la anumite acțiuni și evenimente, autorul susținând la nivel propriu manifestările trăite și percepute diferit de acesta dintr-o perspectivă patriotică. Publicarea textelor sale vine ca drept la replică la alte mesaje apărute în public sau la acțiuni și evenimente privind aceeași temă, postări care prezintă evenimentele percepute de autor în accepțiunea acestuia, textele fiind susținute la nivel propriu de autor într-o viziune distinctă și specifică ideologiei pe care o împărtășește.

Textele publicate formulează în unele locuri afirmații care exced, fiind exprimări care nu erau necesare a fi folosite. Per ansamblu, textele postate de reclamat sunt subiective, acestea reprezintă o documentare și o exprimare din prisma proprie a autorului, care îi aparține în mod exclusiv, precum și o prezentare a evenimentelor din viziunea proprie a acestuia, așa cum a considerat că este de interes pentru următorii paginii lui, care constituie un public restrâns.

Rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor

77. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului din textele supuse controlului este determinantă. Partea reclamată este un personaj recunoscut în social-media, fiind o persoană implicată în activitatea de promovare a tradițiilor românești și a istoriografiei naționale, cu o carieră de formator de opinie și de reprezentant al unor grupări civice.

Reclamatul este medic stomatolog, jurnalist, președinte al Asociației Calea Neamului, fondator al publicației Calea Neamului și vicepreședinte al Forumului Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș. Acesta organizează și desfășoară diverse acțiuni social-caritabile și comemorative sau aniversare ale căror scopuri sunt păstrarea și dezvoltarea identității naționale a românilor din punct de vedere cultural, educațional, spiritual și economic, fiind bine cunoscut pentru aprofundarea temelor identitare și religioase în acord cu ideologia specifică, pe care o promovează.

78. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar, în mod deosebit, are un caracter indispensabil pentru persoanele care sunt în categoria formatorilor de opinie, cu activitate vastă în domeniul istoric, cultural, social etc. Este esențial pentru persoanele din această categorie să evite comentariile care pot răspândi și pot conduce la creșterea intoleranței atunci când se exprimă în spațiul public.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

79. Colegiul director urmează a analiza modul în care au fost făcute afirmațiile și comentariile din postările respective. Articolele au fost publicate sub titlurile menționate la pct. 76 Conținutul afirmațiilor (pag 22-26 din prezenta). Postările textelor au fost comunicate pe site-ul de socializare Facebook în perioada februarie – iulie 2019, respectiv

la datele de: 07 februarie, 16 martie, 18 martie, 1 aprilie, 19 aprilie, 20 mai, 22 mai, 24 iunie, 27 iunie, 28 iunie, 30 iunie și 5 iulie 2019.

Postarea articolelor părții reclamate pe platforma de social-media Facebook a dat naștere unei serii întregi de comentarii cu privire la subiectele abordate, unele dintre acestea într-o manieră mai puțin potrivită cu contextul și mai puțin necesar a fi folosite. De asemenea, se reține și faptul că partea reclamată a ținut cont și a blocat anumite comentarii în funcție de ordinea și volumul acestora.

80. Colegiul director apreciază că unele exprimări din textele autorului nu sunt cele mai fericite și nu era necesar a fi folosite, însă declarațiile din cuprinsul mesajelor nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, **încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.**

81. Una dintre principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare** (ibidem, pct. 78). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un autor cunoscut/o personalitate/un formator de opinie, opiniile formulate având un larg impact.

82. Din analiza afirmațiilor autorului nu rezultă faptul că ar exista intenția acestuia de a leza demnitatea minorității maghiare sau crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv la adresa acesteia sau la adresa organizațiilor minorității naționale și a limbii maghiare.

82.1 Pentru evenimentele prezentate de autor nu există o reconciliere istorică, însă aceste studii personale ale sale în istoriografie, chiar dacă pot fi catalogate ca un studiu individual sau chiar dacă conțin elemente cu care, la un moment dat, alte persoane nu pot fi de acord, textele autorului relatează evenimente istorice ce nu pot fi contestate și reprezintă libertatea sa de gândire. Autorul face circuite în istorie și prezintă evenimentele așa cum acesta vede contextul la momentul respectiv din optica sa, jurnalistic având această libertate de a folosi anumite cuvinte. În exprimările reclamate autorul merge pe o comparație a modului de acțiune al persoanelor/grupurilor individualizate, fără a exprima cuvinte care să redea o poziție inferioară a acestor persoane sau grupuri.

82.2 În textele cu tentă politică, culturală, educațională sau religioasă, reclamatul analizează punctual și contraargumentează unele susțineri promovate în spațiul public menționând că afirmațiile sale **sunt posibilități reale și adevărate**, critica sa fiind îndreptată spre anumiți reprezentanți politici și spre direcția de concepție și de acțiune a unor lideri ai comunității maghiare, sens în care se adresează cu documente și texte preluate pentru fiecare fenomen în parte, fără a generaliza aprecierile sale la toți etnicii maghiari.

82.3 Cu privire la comentariile provenite de la utilizatori, exprimate pe seama articolelor/textelor publicate, este necesar a se menționa faptul că postările respective au fost publice, vizionarea articolelor și a comentariilor fiind accesibilă oricărui doritor, având astfel un caracter public. Referitor la identitatea persoanelor care au postat comentarii, aceasta este declarată la crearea contului pe platforma de socializare iar modalitatea de moderare a comentariilor include respectarea unui echilibru al libertății de exprimare privitor la observațiile sau adnotările generate de cititori. În ceea ce privește opiniile exprimate în comentarii de către terțe persoane, se apreciază că unele interpretări și comentarii în expunerea părerii publicului nu sunt cele mai binevenite, însă acestea nu pot

fi puse în sarcina părții reclamate și nu atrage răspunderea autorului cu privire la postările publicului. Nu se poate reține, pentru reclamat, culpa de a nu modera comentariile care sunt adresate de către alte persoane la postările sale de pe Facebook, nu se poate imputa răspunderea părții reclamate pentru comentariile utilizatorilor de pe platforma social-media, responsabilitatea comentariilor publicate revenind fiecărui autor în parte.

82. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit, caz în care nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul etnic, în speță cu privire la minoritatea maghiară. Cerința manifestării comportamentului în public a părții reclamate, de natură a aduce atingere demnității umane îndreptat împotriva unei comunități și legat de apartenența acesteia la o anumită etnie, nu este îndeplinită în cauză.

Comentariile reclamate din texte au avut în vedere descrierea unor anumite categorii de persoane și modul de acțiune al acelor persoane legat de diverse evenimente, și nu a avut în vedere denunțarea în mod special a categoriei de persoane încadrate în criteriul etnic. Articolele au fost publicate în intenția de a se prezenta realități confirmate de anumite surse citate în textele postate, referindu-se la acțiuni și evenimente descrise într-o viziune proprie a autorului. Ca urmare, nu se poate folosi o ingerință a statului pe articolele/textele publicate, care reprezintă o fotografiere a unor evenimente dintr-o prismă proprie a autorului.

83. Reiterăm faptul că este esențial pentru persoanele cu activitate în domeniul cultural/științific/jurnalistic/formator de opinie ca atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor. În mod evident, exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități. Obligația de a evita expresii care, în mod gratuit, ofensează pe alții, care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane, care are semnificație specială în situații de tensiuni. Se recomandă părții reclamate să depună toate diligențele în vederea moderării și eliminării comentariilor provenite de la terțe persoane, care adresează un limbaj jignitor, care diseminează, incită sau promovează observații sau opinii ce pot face obiectul unor interpretări care intră sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000.

Concluzii

84. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor,

chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

85. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică (CEDO, Lingens c. Austriei).

86. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

87. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. Exprimarea liberă a opiniilor reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

88. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de partea reclamată, conținutul declarațiilor, contextul în care au avut loc, rolul în societate al persoanelor, autor al afirmațiilor din textele publicate, Colegiul director constată că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2, alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi al mebrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată, textele publicate se încadrează în limitele libertății de exprimare.

2. Nu se poate imputa răspunderea părții reclamate pentru comentariile adresate de către terțe persoane la postările sale de pe platforma social-media Facebook.

3. O copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 16.05.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

